

 Institut Moisès Broggi Consorci d'Educació de Barcelona Generalitat de Catalunya Ajuntament de Barcelona	ACTUALITZACIÓ PROJECTE DIRECTIU 2022-26	versió: 03
		data d'elaboració: 16/05/2022

institut públic de secundària
Moisès Broggi

ACTUALITZACIÓ DEL PROJECTE DE DIRECCIÓ PER AL PERÍODE 2022-2026

créixer i aprendre en comunitat

Aleix Clos Marí
juny-octubre del 2022

0. GESTIÓ DEL DOCUMENT

	Realitzat per:	Revisat per:	Aprovat per:
Nom i cognoms	Aleix Clos Marí, David Alonso, Francesca Pacheco, Mireia del Cerro i Anna Darnaculleta	Maria Piera	Aleix Clos Marí
Càrrec	Equip directiu	Coordinació qualitat	Director
Data	16/05/2022	23/05/2022	23/05/2022

Llistat de modificacions		
Nº revisió	Data	Descripció modificació
00	16/05/2022	Creació del document
01	28/06/2022	Revisió del document amb les aportacions de l'Equip Directiu i del Consell Escolar i l'aprovació del mateix Consell Escolar (reunions del 13/06/2022 i 28/06/2022)
02	22/06/2022	Revisió del document amb les aportacions del professorat i el PAS (reunió de claustre del 22/06/2022)
03	29/10/2022	Revisió del document amb noves aportacions del professorat (reunió de claustre del 06/09/2022), la Inspecció i completant la graella d'objectius.

En un reportatge de TV3, en Moisès Broggi citava el metge Ambroise Paré (França, s.XVI): “*La medecina cura a vegades, alleugereix sovint, consola sempre.*” I afegia: “*actualment potser és més aviat al contrari...*”

Programa Sense ficció: Moisès Broggi ciència i ètica (TV3, 2015, 50:44 minuts)
<http://www.ccma.cat/tv3/alacarta/la-riera/la-riera/video/3411710/>

Defensar la mera tolerància de la diferència entre les dones és el reformisme més immund. És una negació total de la funció creativa de la diferència en les nostres vides. La diferència no només s'ha de tolerar, sinó que s'ha de veure com un fons de polaritats necessàries entre les quals la nostra creativitat pot espurnejar com a dialèctica. Només aleshores perdrà la necessitat de la interdependència la seva naturalesa amenaçadora. Només dins d'aquesta interdependència de forces diferencials, reconegudes i iguals, podrà generar-se la capacitat de cercar noves formes d'ésser al món, així com el coratge i el sosteniment d'actuar allà on no hi hagi cànons.

Dins de la interdependència de diferències mútues —no dominants— rau la seguretat que ens permet descendir al caos del coneixement i tornar-ne amb veritables visions del nostre futur, juntament amb la capacitat concomitant d'efectuar aquells canvis que poden fer realitat aquest futur. La diferència és aquella connexió crua i poderosa a partir de la qual es forja el nostre poder personal.

Audre Lorde (1934-1992), «*Les eines de l'amo mai no desmuntaran la casa de l'amo*», Eines 41
 Entendre (i combatre) les desigualtats, Fundació Josep Irla, setembre 2021

L'Organització per al Desenvolupament i la Cooperació Econòmica (OCDE, 2008) va oferir un punt de partida útil per entendre el significat de l'equitat, el qual estableix que el concepte d'equitat està bàsicament relacionat amb dues dimensions claus: justícia i la inclusió.

La justícia, per tant, es vincula a l'absència de discriminació i generalment es basa en les característiques de la diversitat.

Methodological Guide to Assess Equity in Schools (2019.) Erasmus+ Supporting Opportunity in Schools: Promoting Educational Equity”. No.2017-1-ES01-KA201-037990

(A l'hora de traduir aquesta tercera cita, hem tingut dificultats amb el terme “fairness”. L'hem traduït per “justícia” amb consciència de la pèrdua semàntica que això comporta. El terme “fairness” té un sentit més ampli, es refereix a la qualitat de tractar la gent de manera igualitària, d'una manera que és alhora correcta o raonable. El terme “justícia” sembla que es limita més a la noció de la defensa dels drets de les persones).

		pàgina
1	INTRODUCCIÓ	6
2	MARC NORMATIU	11
3	DIAGNOSI ACTUALITZADA DE L'INSTITUT I DEL SEU CONTEXT	12
4	PROPÒSIT GENERAL, PROJECCIÓ DE FUTUR, VALORS TRANSVERSALS I TRETS IDENTITARIS (MISSION, VISION I VALORS en termes ortodoxos)	19
5	OBJECTIUS 2022-26	24
5.1	ÀMBIT EDUCATIU	24
5.1.1	Processos d'ensenyament i aprenentatge	24
5.1.2	"Joc net a l'aula"	25
5.1.3	Consolidació del model d'ensenyament-aprenentatge específic de l'institut	26
5.1.3.1	"Projectes" de l'ESO	29
5.1.3.2	"Projectes" del Batxillerat	31
5.1.3.3	"Projectes" dels Cicles Formatius	33
5.2	ÀMBIT DE LA COHESIÓ SOCIAL: INCLUSIÓ I EQUITAT	34
5.3	ÀMBIT ORGANITZATIU I DE FUNCIONAMENT	41

5.4	ÀMBIT INSTITUCIONAL	51
6	MECANISMES DE COMUNICACIÓ I DE RETIMENT DE COMPTES	53
7	CONCLUSIONS	54
8	BIBLIOGRAFIA I WEB-GRAFIA	57
9	ANNEX 1: Graella de desplegament del quatre àmbits en objectius estratègics	58
10	ANNEX 2: Memòria mandat directiu INS. Broggi 2018-22	document a part (web institut)

Henri Rousseau, *Le Centenaire*, 1892

Aquesta imatge pot servir d'al·legoria de la imatge que l'administració (i sovint la mateixa societat) vol donar del món educatiu: un aplec de gent feliç, caracteritzat per la inclusió i l'excel·lència. És clar que la realitat no és pas aquesta, però també hem de tenir present que d'il·lusió i capacitat d'esforç no ens en falten.

Théodore Géricault, *Le Radeau de la Méduse*, 1819

Aquesta famosa imatge pot servir d'al·legoria de la situació del professorat i el personal administratiu i de serveis després de travessar la pandèmia del COVID i les innombrables improvisacions normatives del Departament d'Educació en la legislatura que va començar el 2021. Tanmateix mai no s'ha de perdre el sentit de l'humor i hem de ser pensar que la situació escolar per força ha d'anar millorant en els propers cursos.

1_INTRODUCCIÓ

Aquest projecte de direcció és bàsicament l'actualització del que qui escriu va presentar la primavera del 2018. Es tracta d'un intent de fer referència als aspectes potser més necessaris per entendre què és l'institut i cap a on volem que vagi durant els propers quatre cursos. Serà un paper incomplet, per força; i potser no prou ben ordenat.

El projecte de direcció per a l'institut Moisès Broggi 2018-2022 es titulava *Créixer i aprendre en companyia*; el títol d'aquest d'ara és *Créixer i aprendre en comunitat*. Per una banda es dona continuïtat a la visió de l'aprenentatge com un procés integral de formació i constitució de les persones (d'aquí el "créixer"), i per l'altra s'introdueix una variació: passem de "en companyia" a "en comunitat". Això es deu a la voluntat de posar en relleu la importància que donem al fet que el desenvolupament de les noies i els nois (així com el del professorat i el PAS) es desenvolupi en un context col·lectiu. La perspectiva comunitària creiem que dona una força extraordinària al fet educatiu i alhora impulsa un seguit de valors d'equitat i responsabilitat que foragiten l'individualisme i la competència entre les persones. Aquest enfocament, i aquest gènere de valors, són els que fonamenten l'actual proposta.

Aquesta actualització del Projecte de Direcció de l'institut Moisès Broggi per al període 2022-26, tanmateix, no té pas la intenció de sintetitzar de manera exhaustiva i completa el conjunt d'intencions i propòsits per a l'escola de cara als propers quatre cursos. Tanmateix, sí que d'alguna manera vol recollir el nivell de consciència i coneixement que l'actual equip directiu, el conjunt de professorat i Personal d'Administració i Serveis (inclòs el personal de manteniment contractat directament per l'escola) i, en general, el conjunt de la comunitat educativa (afegim-hi doncs, bàsicament: alumnat, famílies, organitzacions col·laboradores i "alta" administració), té en relació a l'escola.

L'autor vol fer notar que, encara que les peces aquí recollides són poemes des del moment que són escrites en vers, les coses que diuen no eren fatídicament destinades a la poetització. Però l'autor no ha arribat encara a escriure una prosa que no tingui forma d'esponja.

Gabriel Ferrater, *Les dones i els dies*, (nota introductòria), Barcelona, 1979

Salvant les aclaparadores distàncies entre aquest humil informe i el talent d'en Ferrater, cal assenyalar que el projecte de direcció que ara es presenta deu tenir problemes seriosos de caire formal (a part d'altres que amb sort s'aniran desvetllant a mida que se'n faci difusió). Aquest intent de "suma teològica" sovint pecarà d'un excés de digressions i meandres "ideològics" pel que fa a la reflexió pedagògica i organitzativa (d'aquí, per exemple, l'ús sovintejat de lletra menuda). D'altra banda, cal assenyalar que fa de mal estructurar linealment una cosa que té naturalesa de

xarxa. És a dir, l'exposició escrita de la proposta ha de fer referència a diferents àmbit de planificació i actuació: àmbit educatiu, de la cohesió social (inclusió i equitat), organitzatiu i de funcionament i, finalment, institucional. Tanmateix, aquests quatre àmbits no són estancs ni estan pas desconnectats entre ells. Cadascun d'ells comprèn un seguit d'elements compartits, comuns a més d'un d'ells, que s'hauran d'explicar en un ordre o altre determinat, tot i que incideixin plegats en el fet educatiu i interaccionin constantment entre ells. Així doncs, hi haurà, per força, prou marge de millora en l'ordre expositiu, amb algunes repeticions o referències creuades. De tot això ens n'excusem d'entrada: val a dir que hem prioritzat la formalització de l'expressió dels coneixements dels quals disposem a l'eficàcia “narrativa” i estructural del conjunt. Ja se sap que, en aquest món, tot no pot pas ser.

També cal explicitar d'entrada el caràcter obert del document. La seva primera versió es va tancant a primers de juny del 2022 i la tercera a finals d'octubre del mateix any. En poden venir de successives, sobretot si les diferents parts de la comunitat educativa es mostren als llarg dels propers cursos emprenedores i exigents.

Es pretén, doncs, explicar aquí quins són els principis que determinen l'enfocament que es vol donar a l'acció educativa de l'escola durant els propers quatre cursos i, en coherència amb això, quines són les línies de treball proposades. Quina és la nostra “ideologia educativa”, i, en conseqüència, quina “política” pretenem desenvolupar. La determinació del document, doncs, és explicitar de quin peu calcem i volem calçar al Broggi; avui i durant els propers cursos.

El Broggi vol ser una escola de secundària endreçada que ofereixi una educació de persones per a persones.

El 2018, després de vuit anys de la seva creació, l'institut es trobava en un moment de màxim desplegament de projectes. N'hi havia que tenien un sentit ple i d'altres que responien a un afany potser excessiu d'endegar constantment coses noves. El 2022, després d'aquests quatre últims cursos, hi ha projectes que s'han anat consolidant i d'altres als quals no s'ha donat continuïtat. Això ha permès concentrar-se més en les tasques triades i aprofundir en el seu desenvolupament.

Un cop consolidat aquest tarannà ambiciós i emprenedor, potser ara és l'hora de centrar-se en la sistematització i la sostenibilitat d'aquesta manera de fer escola. I aquesta voluntat comporta, alhora, un cert impuls de reafirmació que ens permeti prendre com a referents les pròpies prioritats en detriment -en certa mesura- de les constants i diversíssimes demandes externes que arriben cada dia a l'escola d'arreu.

Una manera alternativa que també pot ser útil per a fer-se una idea ràpida de què és el Broggi en l'actualitat és la consulta de la pàgina web de l'escola i el seu compte d'Instagram, on hi trobareu una bona representació de la diversitat d'activitats que s'esdenten a l'institut:

<https://institutbroggi.org/>

<https://www.instagram.com/imoisesbroggi/>

Dins aquest conjunt de material, potser cal destacar els curtsmetratges de presentació de l'institut i dels seus plans d'estudis:

<https://institutbroggi.org/el-nostre-centre/estudis/eso/projectes/>

<https://institutbroggi.org/el-nostre-centre/estudis/batxillerat/>

<https://institutbroggi.org/departaments/departament-de-sanitaria/>

Vivim uns temps prou estranys, en els quals les demandes que arriben a l'institut són múltiples i imperioses. L'administració constantment posa sobre la taula noves línies d'actuació sense per això afegir cap recurs nou al sistema; les famílies sovint consideren que l'escola ha de poder respondre de manera efectiva i urgent a totes les necessitats individuals que presenta l'alumnat, etc. Les persones que treballem a l'institut (professorat, personal d'administració i serveis, organitzacions col·laboradores) ni sabem fer màgia ni sovint disposem dels coneixements, les capacitats ni els recursos per "donar solució" a aquestes demandes a curt termini.

És important, doncs, aprendre a destriar quines d'aquestes demandes són pròpiament legítimes i quines potser no ho són tan. Cal analitzar les situacions que es plantegen dia a dia des d'un punt de vista global, integral, entenent que la responsabilitat de la seva gestió rau en el conjunt de totes les persones que formen la comunitat educativa, en un marc de col·laboració i compromís mutu. Sovint el desllorigador de les problemàtiques que es donen –de manera ben natural- a l'escola, es troba en el diàleg obert i honest entre les parts i en la corresponsabilitat a l'hora de reorientar la situació (mitjançant l'establiment d'uns acords raonables d'actuació conjunta i un seguiment de l'evolució del cas senzill, honest i sistemàtic).

També és ben cert que, si no es fa un esforç de comunicació en el marc de la comunitat educativa, és molt difícil que les diferents persones que hi participen puguin entendre enmig de quin ordre de coses interactuen. Cal que tothom tingui accés a aquest coneixement d'on som i per a què per tal de tenir l'oportunitat de sumar esforços amb les altres persones de la comunitat a fi de col·laborar en la millora de la coherència de l'acció educativa de l'organització i, així, impulsar plegats el sentit profund de "fer escola".

Finalment, aquí s'ha de fer constar que també cal incloure en la concepció de la governança de l'escola els *Objectius prioritaris i línies estratègiques del sistema educatiu*, establerts pel Govern i el seu Departament d'Educació; així com el propòsit global que ara s'anomena "Competència Global" i que inclou els punts de l'Agenda 2030 i els ODS (Objectius de Desenvolupament Sostenible).

Es tracta d'un conjunt de línies estratègiques que es referencien a continuació (primer les del Departament i després les de la C. G.).

Objectius prioritaris i línies estratègiques del sistema educatiu (català)

https://documents.espai.educacio.gencat.cat/IPCNormativa/DOIGC/PEC_Objectius_projecte.pdf

L'objectiu prioritari del sistema educatiu català és desenvolupar un model educatiu alineat amb l'Agenda 2030, que es concreta en els objectius de desenvolupament sostenible (ODS) i que es basa en el treball competencial, amb una capacitat d'adaptació als canvis constants, que situï les i els alumnes com a protagonistes actius del seu procés d'aprenentatge i com a ciutadanes i ciutadans crítics en una societat democràtica.

Línies estratègiques

- Definir i promoure un model de professorat amb competències i compromès amb el projecte educatiu del centre, que exerceixi un lideratge orientat a la qualitat educativa i a la millora de tot l'alumnat.
- Fomentar un lideratge distribuït dels equips directius i de la Inspecció d'Educació, orientat a la transformació per a la millora educativa.
- Reforçar l'autonomia dels centres, dotant-los d'eines, per construir projectes adaptats a cada realitat, i amb l'acompanyament i suport de l'Administració educativa.
- Estructurar un sistema de xarxes de treball i d'aprenentatge entre els centres per tal de compartir objectius, recursos, capacitats i posar en valor pràctiques d'èxit educatiu a tots els centres del país i impulsar una política educativa centrada en sumar esforços, que garanteixi l'aprenentatge entre iguals i elimini qualsevol competència entre centres.
- Generar les condicions necessàries per assegurar la inclusió i combatre la segregació amb l'objectiu de garantir el dret a l'educació en igualtat d'oportunitats i eliminar radicalment tot tipus de violència.
- Bastir un servei públic compromès amb l'equitat i l'assoliment de l'escolarització equilibrada, que respecti la diversitat de projectes i la seva estabilitat a partir d'un finançament equitatiu, i en què l'educació pública sigui l'eix vertebrador del sistema.
- Desplegar un model educatiu que reforci la participació activa de les famílies en l'educació dels fills i filles, la corresponsabilitat dels ajuntaments amb l'Administració educativa i la interconnexió amb l'entorn, capaç de donar resposta comunitària als reptes educatius.
- Consolidar el model lingüístic del país, potenciant la llengua catalana com a vehicular dins un projecte plurilingüe i intercultural.
- Estendre la innovació en el procés d'ensenyament i aprenentatge, amb base científica, i amb l'impuls de la cultura avaluadora, com a motor de millora, desenvolupament professional i de transformació educativa.

- Avançar cap a un model de gestió pública que promogui un projecte educatiu de país que, des del diàleg i el consens, afavoreixi l'autonomia, la descentralització, la millora i l'estabilitat del sistema educatiu.
- Fer possible la transformació digital del sistema a partir de la millora de la competència digital dels centres, del personal docent i de l'alumnat, entesa com una competència clau del segle XXI, tot facilitant els recursos d'equipament i d'infraestructura, la formació i l'acompanyament a tota la comunitat educativa.

Agenda 2030 i Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS)

https://mediambient.gencat.cat/ca/05_ambits_dactuacio/educacio_i_sostenibilitat/desenvolupament_sostenible/agenda-2030-ods/

Els **ODS** són els **objectius de desenvolupament sostenible**, inclosos en la resolució "Agenda 2030: transformar el nostre món", que el setembre de 2015 l'Assemblea General de les Nacions Unides va aprovar, per tal de definir un full de ruta unificat per fer front als reptes globals de la humanitat. Aquest document identifica cinc grans àrees d'actuació (persones, planeta, prosperitat, pau i partenariat), al voltant de les quals hi ha 17 objectius de desenvolupament sostenible (ODS) i 169 fites per assolir en l'horitzó 2030, amb l'objectiu final de promoure la prosperitat a la vegada que es protegeix el medi ambient.

Els **17 ODS** no són independents els uns dels altres, sinó que estan interconnectats. Les intervencions en una àrea afectaran els resultats de les altres, i és per això que el desenvolupament ha d'equilibrar la sostenibilitat mediambiental, l'econòmica i la social. Així, posar fi a la pobresa ha d'anar acompanyat d'un seguit d'estratègies per al creixement econòmic i per al desenvolupament de respostes a necessitats socials com l'educació, la salut, la igualtat i les oportunitats laborals, a la vegada que es lluita contra el canvi climàtic i es treballa per preservar boscos i oceans.

<https://educacio.gencat.cat/ca/departament/linies-estrategiques/ods/>
http://cads.gencat.cat/web/.content/00_agenda_2030/8_recursos_comunicatius/agenda_2030_diptic_ca.pdf

Aviat és dit, tot això. És cert que aquests seguit d'objectius venen a ser, per a qualsevol escola o institut catalans, un seguit de propòsits del tot raonables i adequats, que difícilment poden entrar en contradicció amb l'ideari d'una escola pública.

Tanmateix, un cop més, cal advertir sobre el cúmul de demandes que "cauen" sobre l'escola sense anar acompanyades dels recursos corresponents. Aquest grup d'objectius plantegen un repte escolar per al qual les professionals de l'escola estan poc preparades (per dir-ho "fi"). Ni disposem de la necessària formació contínua (un altre capítol seria la devaluació de la formació que s'està produint actualment en el departament d'Educació, però per ara deixem-ho estar), ni dels recursos organitzatius necessaris (pel que fa a temps de reflexió i disponibilitat laboral en general).

Recordem un cop més (encara que sigui només de passada) que ens trobem en un servei públic que es nodreix d'un 3,6% del PIB català, lluny encara del 4,2% del conjunt de l'estat espanyol o del 4,6% de la UE (dades del 2019). No perdem de vista, igualment, que ja fa molts anys que es reclama augmentar aquest percentatge al 6%, per tal de comptar realment amb un sistema educatiu capaç de donar una resposta poderosa a la societat catalana a curt i llarg termini.

<https://educacio.gencat.cat/ca/departament/estadistiques/despesa/indicadors/despesa-publica-sobre-pib/>

<https://fundaciobofill.cat/blog/infografia-inversio-educacio-catalunya>

Aquest mateix curs 2021-22 que ara acaba ha estat un clar exemple del “xoc de trens” entre departament i professorat. Ara per ara no s'albira pas l'establiment de les condicions necessàries per iniciar un canvi d'aquesta envergadura amb el mínim de fonaments bàsics per poder desenvolupar-lo amb la dignitat que la nostra societat es mereixeria.

Com deia fa molts anys l'enyorada Montserrat Roig: *Molta roba i poc sabó, i tan neta que la volen!*

Per acabar aquest primer apartat de l'informe, es vol incidir en l'evidència que a l'escola es fa política. Entenem política com la intervenció en l'esdevenir de la societat i les persones que la formen; com la voluntat transformadora de la realitat a través de la formació de les persones i, a partir d'aquí, en l'efecte social de l'empoderament que dona a l'individu una bona formació. Cal tenir ben present que aquesta acció transformadora no és pas neutra ni imparcial. Respon a uns principis ideològics específics que convé explicitar per tal de poder compartir “les regles del joc” de manera honesta i lleial. Trobareu l'explicació d'aquests principis en l'apartat 4 ((Propòsit general, projecció de futur, valors transversals i trets identitaris (*missió, visió i valors* en termes empresarialment ortodoxos)).

2_ MARC NORMATIU

Aquest projecte procura adequar-se als continguts establerts en el següent conjunt de lleis i normes del sistema educatiu català:

- LEC, llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació.
- Decret 102/2010, de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius.
- Decret 155/2010, de 2 de novembre, de la direcció dels centres educatius públics i del personal directiu professional docent.

- Decret 187/2015 pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments de l'educació secundària obligatòria i l'ordre d'avaluació.
- Decret 150/2017, de 17 d'octubre, de l'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema educatiu inclusiu.
- Ordre ENS/108/2018, de 4 de juliol, per la qual es determinen el procediment, els documents i els requisits formals del procés d'avaluació a l'educació secundària obligatòria.

Temps hi haurà de tenir en compte també els nous decrets de currículum d'educació bàsica i batxillerat que, des de fa mesos, s'espera que superin l'actual fase d'esborrany i siguin definitivament aprovats pel govern. Val a dir que a l'hora de tancar la tercera versió del document aquests dos decrets ja han estat aprovats. Tanmateix, el seu estudi i aplicació seran una feina que s'haurà d'anar desgranant de manera progressiva els propers mesos i cursos (com quasi tot en educació).

3_ DIAGNOSI ACTUALITZADA DE L'INSTITUT I DEL CONTEXT

Tal i com es comentava a la introducció, després dels seus dotze anys de vida, ara l'institut es troba en un moment prou satisfactori pel que fa al desplegament de plans d'estudis, projectes pedagògics i, parlant en general, resultats educatius. El curs vinent l'escola estarà constituïda per la següent relació de grups d'alumnat i professionals:

2 línies d'ESO (s'entén per "línia" 1 grup a cadascun dels nivells del pla d'estudis. En el cas de l'ESO això vol dir 2 grups de 30 alumnes a cadascun dels 4 cursos). A la pràctica, els 60 alumnes s'organitzen en 3 grups heterogenis de 20 alumnes per nivell.

4-5 línies de Batxillerat, d'una gran diversitat: 2 línies de Batxillerat "estàndard" (1 de Científic-Tecnològic i 1 altra d'Humanístic-Social), 1 d'Artístic i 1 d'Internacional. Comptem també amb el Batxibac (doble titulació catalana-espanyola i francesa) l'alumnat del qual no es considera que formi pròpiament 2 grups (i per tant no constitueixen 1 línia més) perquè fa la majoria d'hores conjuntament amb algun dels altres batxillerats (de fet aquest programa comporta unes 6 hores d'estudi setmanal en matèries "a part"; específiques del programa francès). El Batxibac és un pla d'estudis que es pot combinar amb el Batxillerat estàndard o bé amb l'artístic (per això diem 4-5 línies, perquè és una cinquena línia que es combina amb 3 de les anteriors).

5 línies de Formació Professional. S'imparteixen els següents cicles formatius:

- Cicle Formatiu de Grau Mitjà de Cures Auxiliars d'Infermeria CAI (2 grups de matí i 2 grups de tarda)
- CFGM Emergències Sanitàries TES (1 grup de 1r i 2n al matí i 2 grups de 1r i 1 de 2n a la tarda)
- CFG Superior d'Imatge per al diagnòstic i medicina nuclear IDMN (1 grup de 1r i 2n tarda)

Tot plegat implica, el curs 2022-23, 840 alumnes, 67 dotacions de professorat, 2 auxiliars administratives i 3 conserges (a més de les 6 persones de manteniment i neteja).

Actualment val a dir que tots els grups de tots tres plans d'estudis estan força al màxim de la seva capacitat, ja que la demanda que tenen és prou alta (i aquesta tendència es manté constant des de fa més de quatre cursos).

Un altre aspecte clau a l'hora d'entendre la naturalesa històrica i actual de l'institut és la seva dinàmica de col·laboració sostinguda amb altres organitzacions. La idiosincràsia del treball dels múltiples projectes pedagògics que hi ha en marxa fa que es potenciïn de manera continuada els vincles amb les següents institucions: MACBA, A Bao A Qu (fotografia i cinema en curs), La Poderosa (espai per a la dansa i els seus contaminants), Sala Beckett, Institut Català de Paleontologia Miquel Crusafont, Fundació Joan Miró, Plataforma Contra les Violències de Gènere, Hospital de Sant Pau, Centre d'Estudis Politècnics de Barcelona, Biblioteca Camp de l'Arpa-Caterina Albert, Ateneu de Fabricació digital de les Corts, Museu de les Matemàtiques de Catalunya, Fàbrica de Creació Fabra i Coats, Facultat de Geologia de la Universitat de Barcelona i el Parlament de Catalunya.

Més enllà d'aquesta primera "fotografia ràpida" de l'escola, una altra eina prou útil per a sintetitzar una diagnosi de l'estat actual de l'institut pot ser una presentació en forma de DAFO. La DAFO (Debilitats, Amenaces, Fortaleses i Oportunitats) és una eina d'anàlisi d'origen empresarial pensada per a reflexionar sobre la situació o estat d'una organització.

L'Anàlisi DAFO és un mètode de planificació estratègica per a avaluar les Debilitats, Amenaces, Fortaleses i Oportunitats d'un projecte. Consisteix en una anàlisi que diferencia entre els factors interns (fortaleses i debilitats) d'una organització i els factors externs d'aquesta (oportunitats i amenaces). Es tracta d'especificar l'objectiu d'un projecte i la identificació dels factors interns i externs que són favorables i desfavorables per assolir aquest objectiu. La tècnica s'atribueix a Albert Humphrey, a la Universitat de Stanford els anys 1960 i 1970.

- *Fortaleses: característiques del projecte (i el seu equip) que li donen un avantatge per assolir els objectius (o en relació a la resta de projectes).*
- *Debilitats (o limitacions): són característiques que situen el projecte (i el seu equip) en un*

desavantatge per assolir els objectius (o en relació a la resta de projectes).

- *Oportunitats: oportunitats del medi, externes a l'equip que desenvolupa el projecte, que posen en avantatge l'equip per a assolir el seu l'objectiu, com millorar el rendiment o obtenir majors guanys.*
- *Amenaces: elements del medi, externs a l'equip que desenvolupa el projecte, que podrien causar problemes per a assolir l'objectiu.*

http://ca.wikipedia.org/wiki/An%C3%A0lisi_DAFO (consulta 10.10.2019)

Durant la tardor del 2021 es va fer l'exercici de desenvolupar un DAFO de manera col·lectiva entre el professorat, a través de l'estructura dels departaments didàctics. Es va començar per fer la proposta en Comissió Pedagògica (caps de departaments) i posteriorment cada cap la va portar a reunió del seu departament didàctic. En aquest segon context s'hi van dedicar dues sessions tot reflexionant col·lectivament, consensuant mínimament les opinions i registrant-les en un full de càlcul compartit. Finalment se'n va fer un retorn general de la tasca desenvolupada, de nou en el marc de la Comissió Pedagògica. A sota trobareu una selecció de les aportacions més destacades.

FORTALESES
Ambient distès per la manera com es porta l'institut.
Tipus d'alumnat i famílies.
Els vincles i la corresponsabilitat amb les famílies.
Força demanda a tots els estudis.
Professorat nou que pot aportar noves perspectives a l'institut.
Un nombre important del professorat està fortament implicat en el projecte de l'escola.
Diversitat dels tipus d'estudis (cicles formatius, batxibac, batxillerat internacional, artístic).
Propostes per treballar amb professorat i alumnat d'altres plans educatius.
Grups reduïts a ESO.
Grups-classe de 20 alumnes a l'ESO, que afavoreix l'atenció a la diversitat.
Projectes pedagògics que resulten satisfactoris per a l'alumnat.
Facilitat de l'alumnat per treballar de manera cooperativa.
Hi ha molt treball col·laboratiu, es fomenta el treball en grup.
Els projectes permeten enriquir les metodologies de treball i genera situacions i dinàmiques que a la vegada provoquen que l'alumnat mantingui una atenció adequada en formats més "tradicionals".
És positiu que els alumnes tinguin un correu corporatiu
Treballar en xarxa ha funcionat molt bé.
Cada any hi han més automatismes positius... coses que funcionen i en les quals no cal començar de zero.
Col·laboracions amb empreses del sector sanitari.
La innovació és una oportunitat pel departament de sanitària per poder canviar la forma d'ensenyar i d'aprendre.
Notes obtingudes en les proves externes (PAU, Batxibac, IB)
La direcció reconeix el treball de la comunitat educativa i és comprensiva amb les incidències.

DEBILITATS

- Comunicació poc fluïda sobre les coses i projectes que es fan al centre.
- Estructures de coordinació molt jerarquizades que dificulten el debat transversal. Als departaments ens arriben instruccions i decisions preses sense haver tingut l'oportunitat de participar-hi.
- El fet que les persones tinguin tants càrrecs i de tanta importància dintre del centre fa que la seva dedicació a les activitats pròpies del departament, moltes vegades, siguin secundàries.
- Manca d'informació al nou professorat.
- A vegades tenim dificultats per concretar i marcar límits mínims en certes situacions. Per exemple, si decidim que l'ús de mascareta en un context és necessari i a la vegada tolerem que no es posi. Crec que aquesta ambigüitat no és bona i pot generar conflictivitat.
- Pla d'acollida millorable: falta el nexa amb les persones, per aclarir l'accés i la consulta dels dossiers i carpetes-drive compartits a l'inici de curs.
- Grups molt nombrosos a batxillerat i cicles formatius (amb més de 35 alumnes) la qual cosa afecta la qualitat de l'ensenyament.
- Problemes de puntualitat de l'alumnat. Retards freqüents.
- Incerteses sobre com atendre la diversitat (tant per dalt com per baix, en quant a capacitats i motivacions personals).
- El batxillerat científic té molt poca opcionalitat: no hi ha un itinerari pels Batxillerats més orientats a carreres de l'àmbit de la Salut. Tots tenen l'obligació de fer Física.
- Vincles amb les famílies: caldria potser sistematitzar processos o certes actuacions que fomentin la corresponsabilitat família-escola.
- Manca d'aules i espais. Manca d'aules d'ordinadors.
- Dificultats per disposar d'espais, el centre està molt saturat.
- Professorat del departament molt heterogeni (motivats, desmotivats, amb interès, poc participatiu, ...)
- Excés d'estímul a l'institut, la qual cosa dificulta poder pair bé allò que fem a classe.
- Massa fronts oberts (projectes, camps...).
- Esgotament del professorat.
- Col·lapse de feines.
- Hi ha sobrecàrrega de treball.
- Es requereix molt temps per fer documents oficials en detriment de la preparació de les classes.

OPORTUNITATS

- Força demanda a tots els estudis.
- Alumnes amb nivell més alt (d'Anglès i Francès) que a altres zones de Catalunya / Barcelona.
- Tenim alumnes nadius o que tenen bon domini de l'idioma estranger i, com que seuen en grups, fan "d'esquer" per als altres alumnes del grup a l'hora de treballar en equip.
- Prestigi o reconeixement del centre.
- Comptar amb personal extern que complementa el contingut teòric de l'aula i donar visió més proper i real de l'empresa
- Moltes col·laboracions amb altres entitats i institucions externes.
- La xarxa de l'entorn sempre es pot ampliar

Ser seu de formacions permanents de professorat d'FP d'arreu de Catalunya.
Hi ha metro, busos, bicis per arribar a l'institut
AMENACES
Empitjorament de la situació social i econòmica en general. Algunes famílies tenen dificultats en la compra de material.
Creixement del percentatge d'alumnat amb trastorns de l'aprenentatge (diagnosticats o no).
Increment d'inscripcions d'alumnat (a Cicles Formatius) amb dificultats importants en l'aprenentatge o trastorns, que fan difícil el poder seguir les classes i ser òptims per la professió a la qual s'estan preparant.
Canvi de categoria de centre (la primavera del 2020 l'institut va passar de tipus B a A, amb la perdia de 1,5 dotacions de professorat).
Aules petites, que dificulten segons quines dinàmiques.
Hi ha molt de soroll a les classes, provinent del trànsit dels carrers St. Antoni Maria Claret i Indústria (i de les ambulàncies que van a Sant Pau). Caldria pacificar el trànsit.
Supressió del programa Èxit (CEB).
Canvis en el mapa escolar (primavera 2022). Reducció de les escoles de primària adscrites.
Constants canvis de lleis d'educació, currículums, adaptacions a les avaluacions.
El fet que l'educació sigui una arma de confrontació política, amb repercussió als mitjans de comunicació.

Llegint aquest seguit d'aportacions, ens podem fer una idea prou ajustada de quin és el moment en el qual es troba l'escola. Sembla que el nivell de consciència (per part del professorat) sobre el valor de l'institut i el procés formador que s'hi desenvolupa és prou elevat. No es percep pas l'escola com un organisme immers en la inèrcia d'un treball gris i rutinari, mancat de capacitat de reflexió sobre el seu dia a dia i el seu futur. Entre línies podem entendre que efectivament es disposa de prou empena i ambició; que la feina a l'institut és percebuda com un repte seriós i engrescador.

És clar que s'hi troba força diversitat d'opinions –cosa ben natural en un col·lectiu ampli. Aquest nivell de divergències no sembla que hagi de ser problemàtic sempre i quan es disposi de l'espai i el temps per exposar i compartir aquesta diversitat de percepcions, tot donant-nos l'oportunitat d'escoltar el parer dels altres i debatre en un clima d'assertivitat. Certament no cal sempre sustentar-se en un consens rígid i absolut per garantir una unitat d'acció col·lectiva. Segurament és més important que les persones que interactuen cada dia tinguin present el criteri de les altres des d'una perspectiva de respecte. Per aconseguir això cal preservar un temps per al diàleg entre els equips, amb els grups, amb les famílies, etc.

A partir d'aquesta informació i de la provinent de les diverses i nombroses trobades amb l'alumnat i amb les famílies que es desenvolupen ordinàriament cada curs, es vol destacar un conjunt d'aspectes que, sense ser tan amplis com els anteriors, sí que poden servir per resumir i fer entendre el tipus de visió que la direcció té actualment de l'escola.

FORTALESES

Alumnat i famílies fortament compromesos amb el procés formatiu i força satisfets amb la seva experiència escolar.

Professorat força implicat en el projecte de l'escola.

Diversitat dels tipus d'estudis que aporta riquesa al conjunt (ESO, Batxillerats i Cicles Formatius).

Els projectes pedagògics que hi ha en marxa resulten significatius i engrescadors per a la comunitat educativa.

Clima de treball prou segur, tranquil i distés, que ofereix a les persones un espai-temps per a desenvolupar les seves aportacions al conjunt.

Consolidació de "la carta de valors identitaris" de l'escola, que permet una reafirmació en el propi caràcter i tarannà educador de l'organització.

DEBILITATS

L'alumnat de 2n de Batxillerat manifesta una percepció força generalitzada de malestar provocada per l'alt grau de pressió acadèmica d'aquest final d'etapa.

Dificultats per comunicar i participar de manera eficaç dins la comunitat educativa.

Dificultats per vincular millor el projecte educatiu i el conjunt del professorat. Aquestes dificultats provoquen mancances en la implicació del professorat en relació a la dinàmica de treball, així com en l'efectivitat i coherència de l'acció educativa de l'escola.

Estructures de governança i coordinació les funcions i potestats de les quals a vegades no són percebudes per la comunitat escolar amb prou claredat i legitimitat.

OPORTUNITATS

Gran demanda a tots els estudis.

Bon reconeixement de l'institut per part de la mateixa comunitat educativa, l'entorn de la ciutat i l'administració.

Bon nivell de col·laboració amb altres organitzacions (molt diverses), que aporta un valor evident "d'educació expandida".

AMENACES

CONTEXT SOCIOECONÒMIC

La crisi iniciada el 2008 (esclat de la bombolla financera), la iniciada el 2019 (pandèmia COVID) i l'actual inseguretat europea provocada per la guerra a Ucraïna han augmentat i

continuen augmentant de manera extrema les desigualtats de la nostra població.

Aquests factors, per una banda, comporten un procés d'augment de la vulnerabilitat de les persones i les famílies. S'observen amb claredat indicis d'augment de l'empobriment de les famílies, de la desorientació de l'alumnat (que sovint presenta greus mancances d'autonomia organitzativa, confon allò que és particular-propri amb el que és col·lectiu-comú, etc.) així com la pujada dels índexs de problemes d'autoestima i fins i tot de salut mental.

Per altra banda, aquesta acumulació de crisis no resoltes posen en dubte la continuïtat de la bonança econòmica de l'estat. Tot i que les repercussions en l'economia pública durant la crisi del COVID hagin estat en part pal·liades fins ara per la política d'incentius de la Unió Europea, hi ha el risc prou evident que en un futur més proper que llunyà la manca de recursos econòmics de l'estat i de la mateixa UE provoqui una nova onada de retallades i devaluació dels serveis públics. Si això fos el cas, tal i com ha succeït anteriorment, l'escola pública en rebria una afectació greu i directa.

Repercussions de la crisi de la pandèmia COVID sobre el professorat: actualment el col·lectiu professional es troba en una situació de gran esgotament. Cal afegir-hi que no paren d'augmentar les exigències laborals i socials adreçades al professorat i PAS.

Mala relació entre el professorat i el Departament d'Educació: les vagues convocades durant el curs 2021-22 han evidenciat un conflicte profund entre aquestes dues parts. La gestió d'aquest conflicte que està fent el govern augmenta la percepció de menysteniment, agressió i indefensió per part del professorat i les direccions.

Instal·lacions de l'institut insuficients i millorables.

Per tancar aquest apartat, ara a títol personal, vull manifestar la meva consciència que com a director he d'aprendre a fer participar més la comunitat educativa de les anàlisis que fem per saber on som i on volem anar, així com de la presa de decisions per a les planificacions futures. Al llarg de diverses converses amb companyes i amb l'inspector actual, m'he pogut adonar que la meva formació potser m'influencia aquí en un sentit negatiu. El meu tarannà directiu està segurament forjat amb referents de tipus "lideratge heroic" (per tant de caire individualista) i he tingut les meves dificultats (i encara les tinc) per superar aquest "punt de partença" i "transitar" cap a una cultura de governança escolar orientada al lideratge distribuït, la coparticipació i l'empoderament comunitari. Bé, aquest és un dels aprenentatges que m'han resultat més suggerents (a nivell personal) del primer període de mandat directiu (2018-22).

Estem d'acord que cal procurar que aquesta mena d'informes no es converteixin en un paper florit dins un calaix, sinó que d'alguna manera (que potser no és fàcil d'encertar) serveixin per a què les persones que estudien i treballen a l'escola millorin la consciència del que fan, de per què ho fan i de quins reptes volen formar part en els propers quatre cursos.

4_ PROPÒSIT GENERAL, PROJECCIÓ DE FUTUR, VALORS TRANSVERSALS I TRETS IDENTITARIS (MISSIÓ, VISIÓ I VALORS)

Hi ha un conjunt de valors i trets identitaris que considerem que poden ajudar-nos a totes (professionals, alumnat i famílies) per orientar correctament la nostra tasca diària. Es tracta d'un reduït conjunt de prioritats ètiques i trets de caràcter col·lectiu que defineixen els termes del contracte que establim entre nosaltres mateixes en tant que membres d'aquesta comunitat educativa.

És sobre aquests pilars que els professionals hem de basar la nostra acció educativa, amb la finalitat de contribuir a la formació integral de l'alumnat. De la mateixa manera, en la mesura que cada alumna, i el conjunt de cada grup-classe, siguin capaços d'entendre i compartir aquests principis, segurament augmentaran la seva capacitat de desenvolupar-se i transformar-se, de créixer en definitiva, al llarg de la seva estada a l'escola.

4.1_PROPÒSIT GENERAL ("missió" en termes ortodoxos)

L'Institut Moisès Broggi és una escola pública de secundària del Departament d'Educació (Generalitat de Catalunya) que imparteix estudis d'Educació Secundària Obligatoria, Batxillerats i Cicles Formatius.

El Broggi vol ser una escola de secundària endreçada que ofereixi una educació de persones per a persones.

Així doncs, el nostre propòsit global és proporcionar a l'alumnat el recolzament i les capacitats necessaris per poder desenvolupar-se personalment i professionalment. L'objectiu és el de formar ciutadanes amb un bon potencial acadèmic i professional i alhora compromeses amb els valors de la solidaritat i de la cultura. Potser cal deixar clar d'entrada que entenem aquest procés de formació integral com una acció conjunta de l'alumnat, el professorat, el personal de serveis i administració (PAS) i les famílies; no pas com un treball individual i unidireccional. Busquem la bona formació acadèmica (competencial i professionalitzadora), dins la qual hi haurà noies i nois que assoliran l'"excel·lència" estudiantil i d'altres que arribaran a la "notabilitat" o bé un "assoliment satisfactori". Considerem que aquests són els resultats "estadísticament naturals" i per tant són els que honestament perseguim.

Partim doncs d'un acord general segons el qual considerem que el més important és ajudar a forjar bones persones, capaces d'aportar benestar i riquesa filantròpica a elles mateixes, als altres (humans i no humans) i en general al seu entorn. Segurament no hi ha d'haver pas cap contradicció entre aquests dos propòsits (l'humà i l'acadèmic); simplement volem explicitar la nostra escala de prioritats.

Volem, en definitiva, contribuir i participar en el creixement i la formació de noies i nois (les quals són el centre absolut de l'escola) de manera que siguin capaces de desenvolupar-se com a persones plenes, tot comprenent i contribuint a la millora de la societat on viuen i viuran.

Creiem, doncs, que la formació que oferim ha de tenir un propòsit global i responsabilitzador de totes les persones que formen la comunitat educativa, tant en relació a la vida escolar com a la vida en general.

L'objectiu fonamental de l'escola ha de ser l'emancipació de les persones (en el sentit d'assolir un bon autoconeixement i d'aprendre a col·laborar positivament entre elles per tal que es desenvolupin integralment al llarg de la seva vida fins allà on els sigui possible, siguin capaces d'anar més enllà de les expectatives que l'entorn projecta sobre elles i puguin coparticipar en la transformació fructuosa del seu món).

4.2_PROJECCIÓ DE FUTUR ("visió" en termes ortodoxos)

Com dèiem al principi d'aquest apartat, l'institut Moisès Broggi vol ser una escola de secundària endreçada que ofereix una educació de persones per a persones. Estaria bé esdevenir una escola de secundària de referència del món educatiu a la ciutat, a través de la consolidació d'uns estudis d'ESO; Batxillerats Humanístic-Social, Científic-Tecnològic i Artístic (tots tres amb Batxibac: doble titulació Batxillerat Francès i Espanyol); Batxillerat Internacional i dels Cicles Formatius de la Família Sanitària.

Quan expressem el desig "d'esdevenir una escola de secundària de referència" no ho fem pas amb una intenció competitiva i excloent en relació a altres escoles; sinó des de la voluntat d'aconseguir un valor el qual oferir a la xarxa d'escoles públiques de la ciutat i al seu entorn en general.

4.3_VALORS TRANSVERSALS I TRETOS IDENTITARIS ("valors" en termes ortodoxos)

El conjunt de valors i trets identitaris que es consideren cabdals i dels quals es vol fer participar l'alumnat, el professorat, el PAS i les famílies a través de la vida de cada dia de a l'institut són:

A_L'autonomia personal i la cultura de la responsabilitat. Demanem el mateix a les persones majors d'edat (professorat, PAS, mares i pares) que a les menors (l'alumnat). Demanem a l'alumnat el mateix que el professorat ens demanem a nosaltres mateixes: capacitat d'ordre, respecte, cura de les persones, exigència acadèmica, coherència de propòsits i actuacions. Hem de ser conscients que la llibertat va lligada a la responsabilitat, que els drets de les persones estan estretament vinculats als seus deures. L'acció educativa dels professionals, així

com el procés de formació de l'alumnat, està regit per una mena de contracte social que ens obliga unes i altres a desenvolupar-nos dins l'escola amb aquest criteris i no pas d'altres.

B_La solidaritat social i l'esperit democràtic. La capacitat de respecte en relació a l'altre és una eina bàsica. Parlem de respecte no només en relació al fet que cada persona és diferent i té dret a ser-ho sinó també en el sentit que cada persona té una vàlua equivalent a la nostra dins el conjunt de la comunitat. Es tracta d'entendre la implicació com la vessant activa del respecte. Arribar a fer-nos al càrrec que l'institut som totes. Cadascuna de nosaltres té una dimensió col·lectiva, que és important cultivar si volem créixer com a persones i com a constructores del coneixement. Per això la implicació és important. Si tenim en compte la dimensió col·lectiva de cadascuna de nosaltres el nostre procés de formació personal i de creixement en el coneixement serà molt més potent, molt més seriós i molt més sòlid a l'hora de bastir una bona plataforma per a la nostra vida adulta. Les persones guanyem en valor quan ens entenem com a part d'un grup i no pas com a individus isolats. Les delegades de classe, per exemple, han de ser una via d'intercanvi d'opinions, de participació i d'acció imprescindible per tal que les companyes i companys se sentin tinguts en compte pel seu professorat, però també per tal que el professorat constati dia a dia quines són les necessitats i els desitjos formatius del seu alumnat i se senti assertivament constret a mirar de donar-hi resposta.

Al final de l'apartat trobareu un text on s'explica amb més profunditat quins haurien de ser el sentit i les dimensions de la "diferència" dins la comunitat escolar (1).

C_La mentalitat oberta. Capacitat de contextualitzar els llenguatges propis de cada matèria en relació amb mirades diverses: religió, gènere, geografia, etc. Lectura, anàlisi i reflexió a l'entorn d'obres teatrals, de cinema, etc. Dissenyar i desenvolupar activitats complementàries, que lliguin diversos coneixements: viatges, excursions, museus, teatre. Practicar l'alteritat de llenguatges a l'hora d'apropar-se a un coneixement. Acceptar i valorar solucions a problemes diferents a les pròpies. En definitiva, tenir capacitat de mantenir la curiositat davant del desconegut, de sostenir cognitivament diferents maneres d'entendre una mateixa cosa.

D_La curiositat i la creativitat. Capacitat de donar diferents respostes a un mateix enunciat. Generar preguntes a partir d'un tema. Treballar referents d'art contemporani vinculant-los a disciplines no artístiques. Capacitat d'anar més enllà del punt de partida proposat mitjançant la interrelació de coneixements i de la pròpia intuïció intel·lectual i artística.

E_L'esperit crític: Capacitat de raonar de manera ordenada i sincera, així com d'expressar aquest pensament de forma entenedora i adequada al context. Capacitat de conformar una opinió pròpia a partir de fonts diverses, d'informar-se i

ahora mantenir una distància intel·lectual respecte la informació consultada. Comentar contextualitzadament una obra, analitzant la seva estructura lingüística, connectant-la amb un debat cultural i posicionant-se. Analitzar, corregir, demanar explicacions. Treballar preguntes obertes, enriquides. Fomentar l'autoavaluació com a estratègia de formació. Entrenament en el diàleg socràtic. Provocar la reflexió sobre els processos d'aprenentatge per tal d'incentivar la reflexió sobre la construcció de la pròpia identitat en relació al coneixement.

Dins aquest apartat cal potser explicitar que el foment de l'esperit crític haurà de vincular-se amb la construcció de persones que tinguin una intenció de justícia en relació a elles mateixes, les altres i el seu entorn. Dins aquest context de justícia social, creiem fermament que el feminisme és un element de treball indispensable. El coneixement dels fonaments ideològics del feminisme considerem que esdevenen una eina molt útil per a donar l'oportunitat a les persones de la comunitat educativa a prendre consciència de l'immens mal que la mentalitat patriarcal i masclista ha incorporat a la nostra manera de viure en societat des de sempre, i ahora un revulsiu per qüestionar-ho a un nivell profund i assolir així una visió més justa de la realitat.

F_L'ús social del català a l'institut: val a dir que l'ús del català té una salut "fluctuant" en la nostra societat. També considerem que la convivència entre llengües dins l'escola és una cosa sana i enriquidora.

Tanmateix també és important continuar aplicant la discriminació positiva a favor de l'ús del català per tal de fomentar així que tot l'alumnat adquireixi una bona competència lingüística en les dues llengües "nacionals". En un moment polític com l'actual, en el qual es qüestionen moltes coses des de diferents instàncies i de manera força demagògica, creiem que és important que la institució subratlli l'ús preferent del català com a llengua vehicular. Més enllà del fet que així ho mani la normativa (si més no de moment), pensem que es tracta també d'una estratègia de defensa de la igualtat d'oportunitats lingüístiques de les noies i nois que conviuen a l'escola, de cara al seu futur immediat (ens referim sobretot a la seva capacitat d'inserció social i laboral). Afirmem doncs que la política d'immersió lingüística en català en l'àmbit educatiu no s'ha d'entendre com un menysteniment de la llengua castellana, sinó com una salvaguarda necessària per al bon aprenentatge de la llengua catalana. Totes hem d'estar interessades i compromeses en què el nostre alumnat assoleixi una bona competència lingüística en les dues llengües.

(1) Els últims anys la "retòrica oficial" del departament d'educació parla "d'inclusió". Fa quatre anys es va aprovar el *Decret 150/2017, de 17 d'octubre, de l'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema educatiu inclusiu*. Abans, dins aquest ram, parlàvem de "diversitat", que sembla que també ve a referir-se a la mateixa cosa. Tot plegat deu girar al voltant d'un terme original, primitiu: "diferència".

D'entre els valors que compartim en l'àmbit de l'educació primària i secundària a Catalunya aquest n'és un del tot preceptiu: una escola decent ha d'incloure en el seu ideari l'acceptació i la gestió de la diferències que naturalment hi ha en el conjunt de l'alumnat i del professorat.

Mai no es parla massa de quins són els recursos (la migradesa de recursos) mitjançant els quals es pretén dur a terme aquesta gestió en el context d'una escola força massificada. Tanmateix aquesta mena de silenci no és pas exclusiu de la gestió de "l'escola inclusiva" sinó que el trobem vinculat a molts altres aspectes igualment importants de l'educació a casa nostra. Es continua comptant massa en el voluntarisme dels professionals de l'educació d'una manera quasi coercitiva; però això potser ja són figures d'un altre paner.

Que la diferència entre persones (i per tant entre alumnes i professores) és un fet natural es dona per suposat que no cal dedicar massa esforç a sustentar-ho. El que potser sí cal és fer un esforç per explicitar com entenem aquesta diferència i què en pretenem fer a l'escola, si més no a l'institut Moisès Broggi.

Les diferències que emergeixen entre estudiants en l'àmbit educatiu són de molts tipus: de capacitat de concentració, de nivell de curiositat per allò que és nou, de destresa a l'hora de desenvolupar diferents habilitats (memorística, relacional, creativa, de càlcul, de visió espacial, etc.), d'empatia amb els altres i l'entorn, d'esforç continuat, de frustració davant el fracàs, etc.

Posar en valor aquestes diferències implica una gestió conscient del procés. I per poder fer aquesta gestió de manera amable (no heroica) cal partir sempre de l'imperatiu del respecte: si ningú és millor que l'altre, ningú té dret a imposar el seu punt de vista o tarannà sobre l'altre. I el compromís de "no imposar-se" passa per un altre compromís: el d'escoltar l'altre, seriosament. Això potser sembla un obvietat, però ben mirat potser no ho és. Quan diem "escoltar" ens referim a fer l'esforç d'entendre el que l'altre està exposant, independentment de si hi estem d'acord o no. Per tant el "respecte" té aquí un valor actiu, no es limita pas a un simple "pacte de no agressió".

Dit d'una altra manera, la persona que no és capaç d'escoltar l'altre, en el sentit de fer l'esforç d'intentar entendre què té l'altre que no té ella, perd el dret a participar i s'ha de veure relegat al silenci en el context del treball col·lectiu.

Potser també cal aclarir que quan cal un "arbitratge" per reconduir situacions de diàleg o convivència en les quals predomina massa un impuls destructiu, aquesta tasca correspon a les persones del grup amb més "ascendent" o "autoritat natural" dins el grup, entre les qual cal comptar la professora (tot i que no necessàriament en primer terme, sinó més aviat com a "última instància").

Doncs bé, si aconseguim gestionar aquesta "diferència natural" entre les persones en un context educatiu dins els límits del respecte actiu, potser aconseguirem fer viure aquesta diferència realment com una riquesa per al conjunt de persones que d'una manera o altra l'experimenten. Només si aconseguim donar-li aquesta dimensió de riquesa o aportació al grup esdevé reconeixible el sentit de fer aflorar les diferències entre les persones.

Així les coses, les noies i nois tenen l'oportunitat de copsar altres maneres de fer o d'encarar els reptes d'aprenentatge com un ventall d'estratègies que ells també poden "copiar" i adaptar al seu tarannà. Això ens porta a un "clima de treball" que és percebut pels qui hi són immersos com a constantment canviant, com una mena de flux continu d'element diversos. I, al seu torn, aquesta percepció de "moviment" en la circulació d'idees i estils de conducta pot acabar tenint una "carta de normalitat" que ajudi les persones a beneficiar-se naturalment de les oportunitats que es generen dins el grup que al qual pertanyen.

Aquest tipus de “posada en joc” de les diferències és el que anhelem a l'escola, perquè se n'esdevé un poderós enriquiment dels processos d'aprenentatge en els quals estem immersos alumnat i professorat i potencia el desenvolupament de l'esperit crític en el sentit més engendrador del terme; és a dir contribueix sòlidament a la formació emancipadora de les persones.

5_OBJECTIUS 2022-26

Els objectius generals d'aquest projecte de direcció no són substancialment diferents dels de l'anterior. Bàsicament es poden desglossar en quatre vessants o àmbits.

- Àmbit Educatiu
- Àmbit de la Cohesió Social: inclusió i equitat
- Àmbit Organitzatiu i de Funcionament
- Àmbit Institucional

Tal i com es comentava a la introducció, és prou clar que aquests quatre àmbits no són pas estancs entre ells sinó que s'interrelacionen i s'influeixen mútuament. Tanmateix, s'haurà de fer un esforç per classificar-los i destriar les característiques bàsiques de cadascun d'ells.

5.1_ÀMBIT EDUCATIU

*Cuando los niños en la escuela
estudiaban pal mañana,
mi niña era la fragua,
yunque, clavo y alcayata.*

Popular (“copla” molt coneguda perquè formava part del repertori de bulerías de Camarón)

<https://www.youtube.com/watch?v=ESN-Ga66aTM>

5.1.1_ PROCESSOS D'ENSENYAMENT I APRENTATGE

Quan al·ludim a l'àmbit educatiu volem referir-nos, essencialment, a la salvaguarda i millora dels processos d'ensenyament i aprenentatge que es desenvolupen a l'institut.

Això comporta, per començar, l'esforç de situar la consciència del procés de l'ensenyament i l'aprenentatge al centre de la reflexió del professorat i de l'alumnat.

Ens referim a la metacognició i l'autoregulació del procés d'aprenentatge per part de cadascuna de les persones que participen del col·lectiu escolar. Si les persones que conviuen a l'institut no es qüestionen seriosament quins són els mecanismes que afavoreixen el seu aprenentatge, difícilment aquest conjunt de processos es desenvoluparan amb un mínim de garanties d'èxit.

Per tant, a l'institut cal potenciar incansablement la reflexió sobre el propi creixement intel·lectual i humà per tal de fonamentar-lo de manera estable, sòlida. I això s'aconsegueix parlant; parlant-ne. Aquesta és la principal estratègia que té l'espècie humà per aprendre. El foment sistemàtic del diàleg al voltant de l'ensenyament-aprenentatge en els grups-classe (pautat per la persona tutora), amb les famílies, entre els equips docents, els departament didàctics, en els equips de coordinació i de direcció és una condició necessària per al bon desenvolupament del fet escolar.

Dit d'una altra manera, si el motor de l'aprenentatge no funciona, l'escola és morta. I aquest motor pot tenir fallades importants o fins i tot pot aturar-se si només funciona per inèrcia; simplement empès per la pura força del costum i la tradició.

5.1.2_ "JOC NET A L'AULA".

Una segona condició també bàsica per al bon desenvolupament de l'aprenentatge és el que, irònicament, en podríem dir el "joc net a l'aula". Les persones que participen del "pacte social" que representa un curs escolar han de conèixer quines són les regles de la interacció intel·lectual entre l'alumnat i el professorat des de l'inici; des de cada setembre. Cal que alumnat i professorat disposin de la garantia que aquestes normes es mantindran estables al llarg del curs per tal de desenvolupar un "entrenament" sistemàtic que els permetrà adaptar-se a la rutina escolar en el bon sentit del terme. Les rutines són necessàries per acompanyar adequadament el creixement de les persones. I cal que siguin unes rutines saludables, basades en uns principis coneguts i acceptats per les parts; de manera que els donin seguretat i confiança. Seguretat i confiança no només en les persones sinó també en el sistema escolar (d'aquí la importància de les rutines).

Un exemple potser aclaridor de tot això el trobem en la gestió dels criteris d'avaluació de cada matèria. Si l'alumnat coneix de manera alhora formal i entenedora de quina manera serà avaluat del seu aprenentatge en una matèria al llarg del curs, sap com ha de treballar per tal d'assolir els reptes plantejats. Cada cop que, en rebre un retorn acadèmic del seu esforç, una alumna hi reconeix els principis anunciats d'entrada i repetits al llarg de les classes, té una sensació de seguretat intel·lectual certament important. I a partir d'aquest sentiment de seguretat sovint se sent esperonat a millorar la seva adaptació al sistema que se li proposa i, així, avançar més intensament en l'assoliment dels coneixements que li ofereix la matèria.

Plantegem-ho ara a la inversa, amb un exemple expressament exagerat: una professora de llengua explica al seu alumnat que, en un dictat de 100 paraules, cada falta ortogràfica descomptarà 1 punt

sobre 10. Durant el primer trimestre aplica aquest barem de qualificació. Ara bé, en fer el primer dictat després de Nadal una alumna se sorprèn en adonar-se que ara la professora li està descomptant 2 punts per falta. Quan ho fa veure a la professora, aquesta li explica que ja fa tres mesos que treballen i que hores d'ara ja hauria de tenir interioritzat un cert nivell de correcció lingüística. Rebla el clau dient-li que ha endurit el barem de correcció per tal que s'esforci més. Generalment, davant una situació d'aquest tipus, l'alumna se sentirà “desvinculada” de la professora i, per extensió, de les ganes de millorar la seva expressió escrita. És la reacció que des de la psicologia s'ha anomenat “indefensió apresada”; que consisteix bàsicament en una desimplicació emocional de la persona amb la gent del seu entorn. En una situació com aquesta, el risc d'aturada del procés d'aprenentatge acadèmic de l'alumna és molt alt; i per tant molt indesitjable. Només ens falta que la noia en qüestió extrapoli el seu malestar intel·lectual a les altres matèries per tal que s'iniciï un període de crisi important en el seu procés formatiu.

Per acabar aquesta digressió (segurament massa llarga) resumirem la qüestió dient que es tracta “d'implantar la democràcia a l'aula”. Amb això no volem pas dir que alumnat i professorat siguin iguals (que no ho són pas). Aquí es podria encetar un altre debat sobre els drets de l'alumnat que sovint ha aportat força confusió al món escolar; però ho haurem de deixar per a algun altre paper. Es tracta més aviat que totes les persones que participen del procés formatiu coneguin de manera honesta què s'espera d'elles i com es preveu que es desenvoluparà el procés educatiu. Cal que el conjunt de normes que regulen una relació de formació tinguin un caràcter explícit i hagin estat enteses. I cal que es despleguin de manera raonable i previsible, donant garanties i seguretat a les parts. Aquest “estat de coses”, generalment, fomenta la implicació positiva, l'esforç i l'autosuperació i, a més, dona tranquil·litat a les persones.

Sembla clar, tanmateix, que tenim pendent de trobar una fórmula que ens permeti expressar el significat d'aquest apartat (5.1.2) de manera més denotativa; és dir sense haver de recórrer a metàfores i digressions. S'accepten suggeriments.

En l'annex 1 d'aquest document trobareu els principals “objectius estratègics” i les “actuacions” que són les concrecions de l'objectiu genèric que serveixen per a desenvolupar-lo de manera sistemàtica (o si més no aquesta hauria de ser la intenció). Queda pendent per a la Programació General del Curs 2022-23 la resta del desenvolupament de la graella (responsables, indicadors, etc.).

5.1.3_ CONSOLIDACIÓ DEL MODEL D'ENSENYAMENT-APRENTATGE ESPECÍFIC DE L'INSTITUT MOISÈS BROGGI

Sembla que hores d'ara hem avançat força en la consolidació d'un model pedagògic híbrid, que combina metodologies tradicionals i innovadores, en els diferents plans d'estudis (ESO, Batxillerats i Cicles Formatius Família Sanitària). Aquest model té en compte la potenciació de destreses tradicionalment vinculades a l'aprenentatge com l'esforç personal, l'exercici de la constància o de la memòria; però alhora incorpora aportacions de la innovació pedagògica com ara el treball

cooperatiu, la dimensió significativa dels continguts i la personalització dels aprenentatges. Aquest sistema, adaptat a les característiques de cada etapa educativa, creiem que té més capacitat d'interpel·lar l'alumnat en el seu procés de creixement i formació, ja que per la seva naturalesa pedagògica diversa té més possibilitats de connectar amb les diferents intel·ligències (emocional, social, acadèmica) de les persones.

Els projectes artístics i d'innovació de l'institut Moisès Broggi s'inicien el curs 2011-2012. Per tant a inicis del curs 2022-23 ja compten amb 11 anys de recorregut (que aviat és dit).

En el cas de l'ESO i el Batxillerat Artístic (i per extensió en la nostra cultura) aquests projectes es generen des del potencial que aporta l'art a l'àmbit educatiu. Per una banda hi ha el fet que l'art és una àrea de coneixement que afavoreix el treball transversal (o interdisciplinar, integral, holístic, etc.). Per l'altra, es busca explorar els múltiples punts de connexió que hi ha entre el procés de creació i el procés d'ensenyament-aprenentatge. Pensar, fer, reflexionar, indagar, triar, documentar, contrastar, comprovar, mostrar, comunicar, expressar, crear, són sens dubte estratègies essencials i necessàries tant de la creació artística com del mateix l'aprenentatge (si més no si es vol assolir una dimensió "autèntica" d'aquests àmbits).

Així doncs, es vol posar en primer terme un seguit de processos que plantegen una "nova" manera d'entendre el currículum de les nostres matèries, una "altra" manera de posar en relació les diferents especialitats didàctiques; un enfocament que vol anar "més enllà" de la cultura escolar tradicional (ara en el sentit més ranci i estret del terme).

Escrivim entre cometes termes com "nova", "altra" o "més enllà" perquè som ben conscients que no estem pas descobrint la sopa d'all. Tenim ben present que aquesta mena d'orientació escolar, d'una o altra manera, es ve aplicant arreu des de fa força més de 100 anys. En certa mesura (i amb tota la humilitat) també nosaltres estem recollint l'herència de pedagogues tan importants com Francesc Ferrer i Guàrdia (1859-1909), John Dewey (1859-1952), Maria Montessori (1870-1952), Ovide Decroly (1871-1932), Rosa Sensat i Vilà (1873-1961), Joan Palau i Vera (1875-1919), Adolphe Ferrière (1879-1960), Roger Cousinet (1881-1973), Célestin Freinet (1896-1966), Jean William Fritz Piaget (1896 -1980) o Paulo Freire (1921-1997) (per fer una llista ràpida i sense intenció de ser exhaustiva). Un cop més, cal assenyalar aquí l'evidència que el biaix masculista de la cultura occidental continua ocultant el nom d'altres dones que sens dubte vam tenir un paper cabdal en aquesta tradició pedagògica.

Una altra característica dels projectes del Broggi és la importància que donem al coneixement generat pel nostre alumnat (sense que això impliqui bandejar el currículum, entenguem-nos, ni hagi d'entrar en contracció amb el fet de transmetre coneixement). El fet de centrar-nos en aquests enfocaments significatius i contextualitzats, provoca que l'alumnat percebi els objectes d'estudi com alguna cosa estretament vinculada amb ell mateix i visqui la part pràctica d'aquests ensenyaments com un procés i una obra pròpies.

Dit d'una altra manera, som conscients que en aquest àmbit de treball les noies i els nois estan produint coneixement a través de la seva experiència educativa. És per això que intentem, també, realitzar en paral·lel una tasca d'enregistrament i documentació del mateix procés. Això ens permet, alhora, més enllà de l'ara i l'aquí, desenvolupar estratègies per anar construint un "reservori pedagògic", i així poder continuar compartint en el futur tot aquest coneixement en clau col·lectiva. El registre del procés és, doncs, una altra eina clau per reflexionar sobre les dinàmiques de treball, així com per fer arribar un tast d'aquestes vivències a la resta de l'escola i, especialment, també a les famílies i a l'entorn.

La filosofia que desprenen els projectes rau en la construcció de coneixement entre totes, alumnat i professorat. Així doncs es treballa en un context col·laboratiu i cooperatiu, en el qual es posen en valor elements tan importants per al conjunt de l'acció educativa com ara la inclusió (tots i cadascun dels alumnes en formen part i hi aporten coses, independentment de les seves especificitats). Tots els "projectes" que es desenvolupen a l'institut tenen el valor comú de ser un espai d'aprenentatge col·lectiu. El treball en equip (de l'alumnat i el professorat) és un dels camins que volem continuar eixamplant amb determinació. La capacitat d'interaccionar, negociar i construir col·lectivament és una de les riqueses més preuades que les noies, els nois i el seu professorat poden endur-se de l'escola. Saber cooperar ens millora com a persones i dona major fortalesa als coneixements adquirits a través de la pràctica col·lectiva: ens fa més felices, sàvies i potser més útils com a persones.

Les altres dues "potes" que sostenen la dinàmica d'ensenyament-aprenentatge són el respecte entre les persones (es potencia un bon clima de convivència, la capacitat d'escolta, el coneixement i regulació dels límits, la "seguretat emocional" dins el treball) i el compromís (la implicació en el grup de treball, la capacitat de reflexió de la pròpia feina feta i la necessària flexibilitat per posar en valor les aportacions de les diferents persones). Entenem el respecte i el compromís no pas com un tarannà passiu (no agressiu, per entendre'ns) sinó proactiu. I això ens porta a la importància de les cures, al fet d'implicar-nos en la cura de les persones que ens envolten a l'escola. Quan una persona percep que els altres tenen cura d'ella, entén que és important; i això l'ajuda a créixer.

Aquest dos últims aspectes es desenvoluparan més extensament en l'apartat 5.2 (La Cohesió Social: Inclusió i Equitat).

Es pot mirar de resumir tot això en cinc principis metodològics bàsics:

- L'alumne com a subjecte actiu del procés d'aprenentatge
- El respecte i la cura com a base de la convivència i el creixement personal
- El treball cooperatiu de l'alumnat i del professorat
- El professor com a estratègia, facilitador i acompanyant
- Un procés d'ensenyament aprenentatge basat en el “fer, pensar i comunicar”
- La dimensió competencial del currículum

Ara cal aturar-se per fer, si més no, una enumeració dels projectes que actualment tenim en dansa. Tal i com s'ha intentat explicar, aquest conjunt de reptes són certament importants per a l'escola, en tant que ens ajuden a renovar l'experiència educativa i alhora a reconèixer la tasca específica que es fa a l'institut com alguna cosa de singular i autèntica, diferenciada de la d'altres escoles.

Com ja s'entendrà, aquest afany de diferenciació no va pas lligat en cap cas amb la voluntat de “competir” amb altres escoles. Res més lluny de nostre ànim. Els instituts del nostre entorn també tenen propostes específiques i de molt valor educatiu. D'altra banda, l'endèmica carestia d'oferta de places públiques fa que aquesta suposada “competència” amb els instituts veïns fos del tot inadequada i contraproduent per al conjunt del sistema educatiu públic. Nosaltres (i els altres) som un simple gra de sorra en la platja del servei públic educatiu que necessita la societat.

5.1.3.1_ “PROJECTES” DE L'ESO

L'alumnat d'ESO dedica 4h setmanals als projectes artístics. A cada nivell (de 1r a 3r) hi participen tres matèries, una de les quals és de l'àmbit artístic. S'experimenta un procés creatiu a partir d'un centre d'interès, i a cada nivell intervé una organització cultural.

Concebem l'institut com a espai expositiu. Construïm diverses instal·lacions per mostrar a nosaltres mateixes, a les famílies i al públic en general els processos creatius en diferents formats: exposicions a l'institut, estrenes a la Sala Beckett, a la Filmoteca de Catalunya, al Mercat de les Flors, exposició anual a la Biblioteca Caterina Albert, etc.

1r ESO: Qui sóc? Com ets? On som?

Alumnat: 60 persones. Agrupaments flexibles. 3 grups de 20 alumnes, amb 1 professor/a cadascun; 1 grup de 60 alumnes, amb 3 professors alhora; o bé qualsevol opció entremig d'aquestes dues.

Equips de treball: grups cooperatius de 3-5 alumnes, feines per parelles, treball individual. La feina es reflecteix a la llibreta de Projecte, en les llibretes de Ciències Socials i Llengua Catalana i en d'altres suports (bàsicament expositius o digitals).

Horari per l'alumnat: 4 hores setmanals, durant tot el curs (organitzades en 2 blocs de 2 hores seguides) i 2 hores més de Visual i Plàstica.

Horari per al professorat: a més de les hores que es comparteixen amb l'alumnat, es disposa d'una hora de coordinació setmanal (que a vegades té el format d'equip de 1r d'ESO i a vegades és d'àmbit més general).

Matèries troncales: Plàstica, Socials, Català.

Temàtica, centres d'interès:

1r quadrimestre: EL RETRAT, les identitats (*Qui sóc? Com som?*)

2n quadrimestre: L'ESPAI, l'institut i l'entorn. (*On som?*)

Obra realitzada: construcció del MUPI (Museu Pitit)

Organització col·laboradora: A Bao A Qu (programa Fotografia en curs)

2n ESO: Emoció i Representació: creacions audiovisuals i creacions escèniques

Alumnat i equips de treball: 60 alumnes distribuïts en 3 grups de 20 amb 1 professor/a cadascun i l'acompanyament de persones de les organitzacions col·laboradores en algun moment del procés. Es treballa amb agrupaments flexibles.

Horari per a l'alumnat: 4 hores setmanals

Horari per al professorat: a més de les hores que es comparteixen amb l'alumnat, es disposa d'una hora de coordinació setmanal (que a vegades té el format d'equip de 2n d'ESO i a vegades és d'àmbit més general). **Matèries:** Llengua catalana i literatura, Música, Llengua castellana i Literatura.

Temàtica, centres d'interès:

1r trimestre: adolescència i emocions. Mirades cinematogràfiques i dramàtiques al voltant de la pel·lícula Les 400 Coups, François Truffaut (1959). Després d'aquest inici comú i conjunt entre tot l'alumnat del nivell, es comença a treballar en grups de projecte: un de creacions audiovisuals i dos de creacions escèniques. Es tracta del primer contacte amb la disciplina corresponent, primeres pràctiques i exercicis que ajudaran a fer el salt a les creacions del 2n i 3r trimestre.

2n i 3r trimestre: creacions audiovisuals i creacions escèniques. Cada grup realitza una creació col·lectiva amb l'acompanyament (de més o menys durada) d'un dramaturg o una cineasta, que culmina amb l'estrena en un espai emblemàtic de la nostra ciutat com pot ser la Sala Beckett, la Filmoteca o la Fabra i Coats.

Organitzacions col·laboradores: A Bao A Qu (amb el programa Cinema en curs), la Sala Beckett i la companyia La Poderosa.

3r ESO: Estrimetacles: estructures, mecanismes i habitacles.

Alumnat i equips de treball: 60 persones. Agrupaments flexibles. 3 grups de 20 alumnes, amb 1 professor/a cadascun; 1 grup de 60 alumnes, amb 3 professors alhora; o bé qualsevol opció entremig d'aquestes dues.

Horari per l'alumnat: 4 hores setmanals

Horari per al professorat: a més de les hores que es comparteixen amb l'alumnat, es disposa d'una hora de coordinació setmanal (que a vegades té el format d'equip de 2n d'ESO i a vegades és d'àmbit més general).

Matèries: Visual i plàstica, Tecnologia, Biologia.

Temàtica, centres d'interès:

1r trimestre: ESTRUCTURES (Les "coses complexes" estan constituïdes de "coses petites").

2n trimestre: MECANISMES (Les peces petites s'engranen per fer funcions)

3r trimestre: HABITACLES (Percepció, concepció i disseny d' espais)

Obres realitzades per trimestres

1r trimestre: ESTRUCTURES

Elaboració d'una estructura que representa relacions reals

Obtenció de cristalls d'ADP al laboratori

Disseny de mandales cooperatius

2n trimestre: MECANISMES

Disseny i construcció d'una cèl·lula mecanitzada (politges, engranatges...)

3r trimestre: HABITACLES

Concepció i disseny d' un habitatge que contingui un efecte visual.

Coneixença de les Ateneus de Fabricació

Organitzacions col·laboradores: Ateneu de Fabricació digital de les Corts

3r ESO: We are the world

Llengua anglesa i Ciències Socials

La proposta es basa en diversos exercicis de gamificació centrats en la natura parlamentària de les Nacions Unides. S'hi dediquen 3 sessions de 2 hores setmanals. Després d'haver tractat els imperatius, la inversió a les preguntes i els verbs modals a anglès; alhora que la formació, història, principis i objectius de l'ONU a ciències socials; l'alumnat desenvolupa en grups cooperatius de 3 persones (delegacions de l'ONU) jocs de taula o de cartes sobre el contingut en relació amb les Nacions Unides. Tant el contingut de les preguntes-proves i respostes del joc, com les instruccions del mateix, s'han de fer en anglès posant en pràctica aquestes *grammar features*. Es comparteix la rúbrica per avaluar els jocs i les seves instruccions des de la sessió d'ideació del joc. A la darrera sessió, les diverses delegacions van rotant i canviant de joc cada 5 minuts. Passat aquest temps han d'avaluar el joc i les seves instruccions a la rúbrica de la seva delegació, la qual també està en anglès. Els ítems a avaluar són: la qualitat de les instruccions, l'originalitat del joc, la coherència estètica i el nivell de complexitat de les preguntes-proves.

Durant el curs 2021-22 aquest projecte s'ha complementat amb diverses visites i activats al Parlament de Catalunya.

4t ESO: Projectes en la franja d'optatives

- Artista en Residència (Visual i Plàstica)
- Brogg'smètics (Economia)
- Museu digital de Ciències Experimentals (Biologia)
- Arts Escèniques
- Treball de Recerca de 4t ESO
(1 hora setmanal per a cada grup amb 2 professores dedicades a la metodologia de recerca i al seguiment dels treballs realitzats)

5.1.3.2_ "PROJECTES" DEL BATXILLERAT

Als Batxillerats humanístic-social i científic-tecnològic el plantejament és de caire més teòric i tradicional, entre altres motius perquè la tenalla final de les Proves d'Accés a la Universitat condiciona la posada en escena de plantejaments més

experimentals. Tanmateix, som conscient que aquesta és una de les nostres mancances: ens cal avançar metodològicament en els estudis dels batxillerats.

De fet, la implementació del nou currículum dels batxillerats que “s’ha precipitat” aquesta primavera del 2022 representarà un impuls important en aquest sentit de millora i “modernització” dels processos d’ensenyament-aprenentatge al batxillerat. És una llàstima, tanmateix, que de moment s’estigui desenvolupant en un clima de manca de diàleg i confrontació entre el professorat i el Departament d’Educació. No es tracta del millor context per a la gestió d’un canvi important i necessari com el que ens ocupa.

Tornant al Broggi, una de les característiques que enriqueix tant aquests batxillerats com l’artístic és l’oferta de Batxibac, que permet a l’alumnat d’obtenir la doble titulació espanyola i francesa. I més enllà de la doble titulació i les extraordinàries portes que obre a l’alumnat de cara a la “terciària” (estudis universitaris), també valorem molt la pràctica i adquisició del rigor metodològic que aporten aquests estudis. Es tracta de l’oportunitat de fer un bon tast dels valors educatius de “l’acadèmica francesa”, que són certament diferents dels de la tradició espanyola i catalana.

Cal destacar també la importància que es dona al Treball de Recerca, que és una bona eina per exercitar l’autonomia personal i conèixer les pròpies capacitats a l’hora d’explorar diferents camps del coneixement mitjançant la indagació investigadora i l’elaboració de “papers” acadèmics. Al llarg dels últims cursos hem reestructurat la manera com es desenvolupen els treballs de recerca a l’escola. Hem creat una coordinació específica que, juntament amb el cap d’estudis i la coordinadora de batxillerat, vetlla per tal que el conjunt del procés estigui ben estructurat i sigui percebut per l’alumnat i el professorat que tutoritza els treballs com un assumpte seriós i rellevant; com una oportunitat d’aprenentatge personalitzat dins els batxillerats.

Finalment cal subratllar també algunes línies de treball en l’àmbit del Batxillerat que sí que són específiques del Broggi i que estan pensades per a la millora de l’ensenyament des d’un punt de vista sostenible (és a dir aprofitant al màxim el temps disponible mitjançant la reordenació de continguts) i competencial (és a dir fent un esforç per incidir més en aquells aspectes de l’ensenyament-aprenentatge que milloren la capacitat de comprensió dels continguts per part de l’alumnat, i per tant la seva utilització-aplicació en diferents contextos).

En tots els batxillerats es desenvolupa **l’harmonització de les Llengües Catalana i Castellana**. Les dues llengües contrasten i harmonitzen els seus currículums per tal de no explicar dues vegades el mateix, o bé fer-ho de manera conscient i programada (per exemple quan una matèria fa la presentació d’un tema i l’altra

només es dedica a repassar-lo mitjançant activitats) i poder així optimitzar les classes (que compten amb poques hores de docència setmanal) i donar més coherència a l'aprenentatge de les llengües “nacionals”.

En els batxillerats científic i tecnològic es desenvolupa **l'harmonització de les Matemàtiques amb la Física**. Les dues matèries comparteixen un seguit de continguts molt rellevants i, mitjançant aquesta tasca d'harmonització, es vetlla per tal que el seu ensenyament sigui percebut per l'alumnat com una cosa coherent. Fer palès a l'alumnat les connexions entre diferents matèries augmenta el valor de l'aprenentatge de les mateixes, i això s'aconsegueix amb una tasca de coordinació continuada entre el professorat que les imparteix.

Construcció i consolidació del projecte transversal de batxillerat ***Brogginale***: es tracta d'un projecte que engloba tots els 1rs de Batxillerat. Consisteix en unes jornades de recerca i creació cooperativa i globalitzada per a l'alumnat dels primers de batxillerats (Científic, Tecnològic, Humanístic, Social, Artístic, Batxibac i Internacional) a partir d'una pregunta de caire social. L'alumnat respon la pregunta amb la producció (en equips de 8 persones on es troben alumnes de les diferents modalitats) d'un audiovisual de 3 minuts. El curs 2020-21 no es va fer a causa de la pandèmia.

En el cas del Batxillerat Artístic hi ha un seguit de dinàmiques que, tot i experimentar variacions en funció dels cursos, són força constants en les nostres programacions:

- Projecte artístic de *Cinema en curs* a 1r Batxillerat (entitat A Bao A Qu). Com a complement del currículum de Cultura Audiovisuals (realització d'un curtmetratge).
- Col·laboració amb la biblioteca municipal Camp de l'Arpa-Caterina Albert (exposició de treballs de l'alumnat de batxillerat).
- Suport a la matèria de Fonaments de les Arts a través de diverses col·laboracions amb el MACBA.
- Projecte Gravitacions, amb la Fundació Joan Miró.

5.1.3.3_ “PROJECTES” DELS CICLES FORMATIUS

Des dels estudis de Cicles Formatius de la branca Sanitària també es s'han anat consolidant i desenvolupant un seguit de propostes transversals. Els nostres Cicles segueixen una metodologia notablement diferent a la de l'ESO i els Batxillerats, ja que estan condicionats per uns continguts molt pautats (en mòduls i unitats formatives), uns calendaris molt estrictes i sobretot un repte competencial professionalitzador.

Això no vol pas dir que el treball per projectes en sigui aliè; ben al contrari cada cop hi sigui més present. Des del curs 2019-20 l'institut participa en la xarxa FP Activa, la qual cosa ens permet estar en contacte amb altres instituts innovadors i compartir i aprendre a partir de noves experiències educatives en el camp de la formació professional. Això ens empeny volgudament a redefinir el treball per projectes a la FP, tot donant-li una visió més agosarada i concordant amb la línia de treball que fomenta actualment el Departament d'Educació en l'àmbit de la FP. Així doncs, actualment, sota el paraigües comú de Broggi FP, es desenvolupen els següents projectes:

- Projecte d'Educació per a la Salut
- Jornada Sanitària
- Simulació Clínica
- Aprenentatge Basat en Projectes
- Aprenentatge-Servei
- Simulacres d'Emergències de TES i CAI (se'n fan dues edicions cada curs, una d'àmbit urbà i una altra d'àmbit rural o natural).

D'altra banda cal tenir presents d'altres xarxes de l'àmbit de la Formació Professional en les quals l'institut participa des de fa anys:

- Qualitat i Millora Contínua (certificació ISO: seguiment intern i extern del conjunt de processos que es desenvolupen ordinàriament a l'institut).
- Mobilitat (pràctiques professionalitzadores d'alumnat i professorat en escoles d'altre països).
- Assessorament i Reconeixement (servei per a persones que han de "regularitzar" la seva capacitació professional en l'àmbit sanitari)

Com ja s'esmentava més amunt, en l'annex 1 d'aquest document trobareu els principals "objectius estratègics" i les "actuacions" que són les concrecions de l'objectiu genèric que serveixen per a desenvolupar-lo de manera sistemàtica (o si més no aquesta hauria de ser la intenció). Queda pendent per a la Programació General del Curs 2022-23 la resta del desenvolupament de la graella (responsables, indicadors, etc.).

5.2_ ÀMBIT DE LA COHESIÓ SOCIAL: INCLUSIÓ I EQUITAT

No quiero aprender a palos, yo quiero aprender a besos.

(dita popular veneçolana)

Aquest segon àmbit fa referència al context en el qual es desenvolupa l'activitat formativa dins l'escola. Es tracta ara d'explicitar quines han de ser les

característiques del clima de convivència entre les persones a l'institut; i quins mecanismes s'activen per tal que preservar un bon marc d'interacció.

Sembla prou clar que, per tal de poder desenvolupar la “voluntat educadora” que recull el primer bloc d'objectius, tant l'alumnat com el professorat, el PAS i les famílies han d'interaccionar en un entorn que els doni protecció, seguretat i confiança. Un context d'aquestes característiques és el que permet a les persones d'atrevir-se a anar més enllà dels seus límits emocionalment i intel·lectualment. Si una noia o un professor se sent amenaçada per les persones que l'envolten (o pel “sistema” en el qual es troba) tendirà a tancar-se i protegir-se dels altres. Així les coses, difícilment gosarà exposar les seves inseguretats als altres i per tant limitarà el seu marge d'error en el procés d'aprenentatge.

Para muestra un botón: Fins al curs 2021-22 vam tenir una companya de Castellà que tenia per costum premiar a l'alumnat amb un positiu cada cop que s'equivocava. Fomentava la intervenció de les noies i els nois a les seves classes i, quan algú no l'encertava, parava màquines i explicitava davant de tothom que aquell era un moment d'aprenentatge important per al conjunt de la classe. Seguidament procedia (fent un cert teatre) a apuntar de manera ben manifesta “un positiu” a la persona que acabava de participar.

És sabut que en un sistema escolar de tipus rígid i autoritari l'aprenentatge també es desenvolupa. Pensem sinó en el model clàssic de l'escola anglesa d'elit (i també en podríem citar d'altres més propers) en el qual predominen valors com la competència, la vergonya, la por o l'isolament; acompanyats, això sí, d'un alt rigor acadèmic. En un medi d'aquest tipus els individus més forts acostumen a reeixir, mentre que els més dèbils acostumen a ser rebutjats.

Cal tenir en compte, també, que “els individus més forts” no deuen la seva fortalesa de caràcter a la dinàmica escolar sinó més aviat a unes bones condicions emocionals pròpies de les quals ja disposava en ingressar a aquesta escola (segurament fornides per la seva família, la seva escola anterior i les seves amistats). Per tant, aquest “trem” de la persona, aquesta personalitat forta i resistent (tradicionalment tan admirats), no és pas fruit de l'acció de l'escola sinó d'altres factors (començant per la persona mateix, és clar).

Les persones que són professionals de l'educació saben perfectament que els bons estudiants aprenen sols; fins i tot quan tenen mals professors.

El que aquí ens plantejem és una cosa ben diferent: intentem fomentar una escola on les persones se sentin ben acol·lides amb independència de la seva capacitat inicial d'aprenentatge. És així com aquestes noies i nois (segurament els més allunyats del rígid sistema escolar) podran trobar la manera de “negociar” amb els elements del seu entorn fins aconseguir trobar un enclavament prou confortable des del qual continuar esforçant-se per millorar.

Es tracta (i en certa mesura ja disposem d'un cert bagatge pràctic i prou honest que ens reforça en aquesta mateixa orientació) de continuar promocionant una convivència en la qual siguin habituals pràctiques com ara:

- la generació i conreu d'un clima relacional positiu i constructiu.
- la capacitat d'anàlisi des de les diferents perspectives pròpies de les persones que formen un grup.
- l'exercici d'identificació de problemàtiques a través d'un diàleg honest i explorador.
- l'art de la negociació i l'arbitratge en un marc equitatiu (de respecte i posada en valor dels diferents punt de vista, i que alhora respecta i fa respectar els límits necessaris per a la bona interacció social).

Si volem, per exemple, que l'institut tingui la funció “d'ascensor social” (terme que tristament ha desaparegut del discurs general des de fa ben bé 15 anys) l'organització ha de fornir a les noies i nois (i igualment al professorat) les garanties de respecte necessàries per tal que cadascú s'atreveixi a experimentar (a “jugar a equivocar-se”) sense por a exposar-se perillosament davant dels altres, sense pànic a prendre mal. Diem sovint que cal equivocar-se per aprendre, però les persones (i encara més les adolescents) rebutgen manifestar els seus “errors” públicament si senten que es troben en un context potencialment agressiu.

Doncs bé, els elements que es llisten a continuació són els que al Broggi posem en joc per tal de fomentar i preservar una convivència respectuosa, empoderadora i potenciadora del desenvolupament individual i comunitari. Es tracta, si voleu, d'un “calaix de sastre” en el qual s'hi inclouen elements de diferent naturalesa, que sovint reiteren uns mateixos valors des de diferents perspectives. Tanmateix aquesta col·lecció ens pot ser útil per fer-nos una idea de quin és tipus de “clima relacional” que persegüim.

- Potenciació dels vincles personals positius i saludables entre les persones de l'institut.
- Afavoriment del sentiment de pertinença de les persones en relació a l'escola.
- Conreu de la dimensió comunitària de l'escola (enfront d'una visió més individualista, competitiva i isolada de les persones a l'institut).
- Seguiment de l'assistència i la participació a classe (o, dit en negatiu, control de l'absentisme i l'abandonament escolar).
- Desenvolupament crític dels diferents Programes d'Acció Tutorial (PAT); que entre força altres coses inclou l'acció de les delegades de cada curs. Totes sabem que la funció de la persona que exerceix la tutoria d'un grup és una de les claus de volta bàsiques per al bon desenvolupament de tot aquest propòsit.
- Impuls de les “eines” que afavoreixen una interrelació assertiva, saludable i intensa entre les persones: l'Equip de Mediació entre Iguals, la Xarxa Activa de Joventut per la Igualtat (treball per feminismes), els Serveis Comunitaris (4t d'ESO i 1r del batxillerat internacional), la Comissió de Convivència, etc.
- Consolidació de les sortides de convivència.

- 2n ESO colònies
- 3r ESO esqujada
- 4 ESO viatge final d'etapa
- 1r BTX viatge de batxillerat
- 2n TES simulacres d'emergència (en context urbà i de natura)

Com ja s'esmentava més amunt, en l'annex 1 d'aquest document trobareu els principals "objectius estratègics" i les "actuacions" que són les concrecions de l'objectiu genèric que serveixen per a desenvolupar-lo de manera sistemàtica (o si més no aquesta hauria de ser la intenció). Queda pendent per a la Programació General del Curs 2022-23 la resta del desenvolupament de la graella (responsables, indicadors, etc.).

Seguidament es presenta un resum d'alguns d'aquests elements, per a qui tingui interès en aprofundir en l'àmbit.

L'Equip de Mediació entre Iguals

El servei de mediació és l'equip format pel professorat, alumnat i altres persones de l'institut que són mediadors/es. Aquest servei és actiu a l'escola des del curs 2014-15; i de manera ininterrompuda fins avui. No hi ha cap prerrequisit establert específicament, no hi ha cap selecció, l'alumnat s'ofereix voluntàriament per a formar-se i actuar en la gestió de la convivència del centre com a mediadores i mediadors. Aquest servei respon a la necessitat de resoldre els conflictes de forma pacífica i per ajudar, així, a mantenir un bon clima de convivència i treball en el centre. La demanda d'una mediació al servei es realitza de forma voluntària o, també, pot ser suggerida per una tercera persona que sap del conflicte i que creu que aquesta opció pot ajudar als protagonistes a posar-se d'acord (així acostuma a succeir amb les tutores). En alguns casos, fins i tot podria resultar convenient recomanar una primera trobada mediatora com a intent de prevenir un conflicte més greu.

Xarxa Activa de Joventut per la Igualtat (XAJI)

L'alumnat del Broggi són mediadores i a més a més són XAJI. La Xarxa Activa de Joventut per la Igualtat es desenvolupa en el marc de l'educació entre iguals i l'aprenentatge cooperatiu, amb l'objectiu de formar persones joves que siguin capaces de promoure la igualtat de gènere, detectar episodis de violència en el seu propi entorn educatiu i finalment esdevinguin referents i agents actius per la transformació social. La XAJI és un projecte coordinat per la Plataforma Unitària contra les Violències de Gènere en agrupació amb diferents entitats professionals de la prevenció: AHIGE Catalunya, Aliats del Feminisme, ApoderArt, Associació Gogara, Col·lectiu Punt 6, Cúrcuma i Fundació AROA.

<https://www.violenciadegenere.org/projecte/la-xarxa-activa-de-joventut-la-igualtat-xaji>

Servei Comunitari a 4t d'ESO

El curs 2021-22 s'ha iniciat el desenvolupament a 4t d'ESO dels projectes de *Servei Comunitari*, una acció educativa que té com a finalitat garantir que totes les estudiants, al llarg de la seva trajectòria escolar, experimenten i protagonitzen -col·laborant amb les entitats socials del nostre entorn- accions de compromís cívic.

Amb aquesta acció, i entenent que la ciutadania s'aprèn des de la pràctica, volem que l'alumnat de 4t d'ESO faci un exercici de ciutadania activa. Amb la finalitat de millorar el seu entorn i a partir d'una anàlisi crítica, volem que les noies i nois posin els seus coneixements i capacitats al servei dels altres alhora que, amb aquesta acció, adquireixen amb certa mesura les habilitats i valors propis de la competència social i ciutadana. Dit d'una altra manera, amb aquest projecte insistim en la voluntat que les nostres estudiants es converteixin en motor de canvi social.

La dedicació horària en aquests projectes és d'unes 20 hores, amb un mínim de 10 hores de servei actiu a la comunitat que es realitza durant els segon trimestre i fora de l'horari lectiu. A efectes d'avaluació, té la consideració de projecte transversal amb incidència en la qualificació global de la matèria, o matèries, a la qual està vinculada.

Enguany amb els nostres projectes de Servei Comunitari volen donar resposta a quatre necessitats socials del nostre entorn:

- La prevenció violència masclista. Conjuntament amb *la Plataforma unitària contra les violències de gènere* veiem la necessitat d'apoderar l'alumnat en la lluita per la construcció d'una societat més igualitària. Amb aquest objectiu, les noies i nois de 4t d'ESO, prèviament formats per entitats expertes, preparen una sessió sensibilitzadora dirigida a l'alumnat de 6è de Primària de l'Escola Balmanya (que és una de les tres escoles que tenen adscripció amb l'institut)..
- Mediació entre iguals. L'institut Broggi ja té una llarga experiència com a centre mediador, amb un equip de joves de diferents nivells i etapes escolars que s'han format en resolució positiva de conflictes entre iguals i que exerceixen com a mediadores en conflictes lleus que es puguin produir entre les seves companyes o companys. Aquell alumnat de 4t d'ESO que està desenvolupant aquest servei de mediació acredita el servei Comunitari amb aquesta acció.
- Relació intergeneracional. L'augment de l'esperança de vida i la disminució de la natalitat han provocat un increment molt significatiu del pes social de les persones grans a la nostra societat. I amb ell arriben una sèrie de perills com la possible desaparició de drets, l'aïllament o l'increment del sentiment de soledat de les nostres àvies i avis, etc. Des del Broggi, recollim aquesta necessitat i desenvolupem, conjuntament amb la *Residència de gent gran Alchemica* el projecte "*Les nostres àvies i avis*" amb la finalitat de col·laborar a trencar aquest aïllament i potenciar l'envelliment actiu.
- Acompanyament escolar. El fracàs escolar és un dels problemes claus de l'educació a casa nostra. Des del Broggi ens sumem a les iniciatives que s'estan desenvolupant des de diferents entitats per tal d'unir esforços en la lluita contra el fracàs escolar, especialment de les èrsones més vulnerables. Per fer-ho, desenvolupem tres projectes de suport escolar entre iguals: "Conta'm un Conte", on estudiants de 4t d'ESO, prèviament formades, aniran a explicar contes als alumnes de P3, P4 i P5 de l'Escola Balmanya; "Fem-ho Junts" on altres estudiants de 4t d'ESO, havent rebut les orientacions oportunes, donaran suport a l'aula en els àmbits de matemàtiques i lectoescriptura a aquells nenes i nens de 1r, 2n i 3r de primària que ho necessitin; I "Parlem" (parelles lingüístiques), on una noia o noi de 4t d'ESO i una noia o noi de qualsevol nivell de l'etapa de secundària obligatòria del nostre institut, amb dificultats per parlar en català, formen una parella lingüística i es comprometen en dur a terme una hora setmanal de conversa.

Diada de Santa Georgina

La Diada de Santa Georgina (coincidint amb la celebració escolar de Sant Jordi) és una jornada de reflexió cultural i feminista per a tot l'alumnat i el professorat. L'activitat es nodreix de la col·laboració d'entitats especialitzades (tenim un conveni amb la Plataforma Contra les Violències de Gènere) que aporten diversos tallers centrats en el foment de igualtat de gènere i el respecte a la diversitat.

Val a dir que hores d'ara al Broggi ja s'han celebrat 7 edicions d'aquesta diada (2015-2022).

<https://institutbroggi.org/?s=santa+georgina>

Salut i Escola

El programa de Salut i Escola, és un programa entre el departament de salut i el departament d'ensenyament amb la intenció de millorar la salut dels adolescents i prevenir conductes de risc.

Consisteix en que un cop la setmana, els divendres de 10 a 11h ve al nostre centre una infermera del CAP Maragall, la Marian Rodríguez per atendre les consultes de l'alumnat relacionades amb temes de salut en general, salut sexual, mental o consum de tabac, drogues o alcohol.

L'alumnat es pot adreçar sempre que vulgui i les consultes que atenen son sempre confidencials, a menys que es consideri que pot haver-hi algun risc per la seva salut.

Les tutores també es poden adreçar a parlar amb la infermera si tenen alguna consulta sobre algún tutorand seu.

El curs 2022-23, a més de la Marian també ve la Belén Sánchez. El servei hauria de ser un cop la setmana, però moltes vegades no poden venir perquè les requereixen al CAP.

REBEC (Referent Benestar Emocional i Comunitari)

Des del 2021 el programa de Salut i Escola incorpora la figura del Referent de Benestar Emocional Comunitari, en el nostre cas és l'Abel Castro. L'Abel, tot i ser psicòleg no pot fer atenció psicològica a l'alumnat i les seves intervencions sempre han de ser grupals en xerrades o tallers.

Amb l'Abel tenim ja tenim uns tallers estipulats cada any com la sessió d'atterratge que es fa a 1r d'ESO, per veure com ha estat l'adaptació de l'alumnat de primària a l'institut. I a 2n d'ESO fa un sociograma per tal de conèixer quines relacions i dinàmiques hi ha en el grup.

Al llarg del curs anem afegint intervencions segons les demandes que es facin des de les coordinacions d'ESO.

El curs 2022-23 hem engegat un taller d'habilitats comunicatives i gestió emocional de 9 sessions amb 1r i 2n cicle. Sembla ser que a 1r cicle no ha acabat de funcionar i estem pensant en canviar-ho per una intervenció de gestió emocional però amb el grup classe. En el cas de 2n cicle, continuarem perquè el grup de moment sembla que l'alumnat està interessat i participa

Igualment, l'Abel amb la REBEC del Guinardó han muntat un taller per a parees d'habilitats parentals, que nosaltres des del centre hem procurat que es faci a casa nostra per tal de facilitar que s'apuntessin les famílies dels nostres alumnes.

PUNTJIP (Punt Jove Informa't i Participa),

En el cas del Punt JIP, es tracta d'un servei d'informació i assessorament als adolescents de qualsevol recurs que hi ha a la ciutat que els hi pugui interessar com formació, esport, lleure o associacionisme. En el nostre cas la referent, aquest any ha canviat, és la Mireia Piñol. La Mireia ve tots els divendres des de les 9 a les 13.30h.

Cada any des del PuntJIP passen una enquesta a l'alumnat per conèixer quins son els seus interessos. De l'enquesta que vàrem passar aquest any, el que més demandava l'alumnat era temes d'esport, lleure, salut mental i sexualitat.

Per tal de coordinar-nos i acordar les intervencions que farem amb l'alumnat ens anem reunint periòdicament des de coordinació pedagògica, orientació, el PuntJIP i Salut i Escola (infermeres i REBEC) i decidim les xerrades i tallers que organitzarem al llarg del curs.

Les xerrades que tenim estipulades per nivell són les següents:

- 1r d'ESO: Canvis físics i addiccions a les pantalles.
- 2n d'ESO: Trastorns de conducta alimentària i addiccions a les pantalles.
- 3r d'ESO Addiccions a substàncies tòxiques. 3r d'ESO
- 4t d'ESO. Taller de sexualitat.

Les xerrades i tallers també es fan en funció de la demanda de les coordinadores de nivell depenent de les característiques, necessitats i interessos de cada grup. concret. En el cas de l'any passat, per exemple vàrem tenir alguns grups, concretament el 1.2. i el 3.2. que presentaven problemes de disciplina i de cohesió grupal i li vàrem demanar a l'Abel que fes algunes intervencions que van ajudar a millorar el funcionament del grup.

Per tal que l'alumna pugui conèixer tots aquests referents, cada any es presenten a cadascuna de les aules de l'ESO.

PUNT INFOJOVE

En el cas de la postobligatòria tenim el Punt Infojove, un servei d'informació i assessorament a la joventut de temes com orientació, mobilitat internacional, treball, sexualitat, esports, lleure.

En aquest cas, el Punt Infojove tenen un espai físic en el que l'alumnat s'hi pot adreçar i als centres venen només a demanda per fer xerrades o tallers.

Les xerrades que varem organitzar l'any passat van ser:

- Orientació a 1r i 2n de Batxillerat, CAS, 2n de TES i d'IDMN.
- PAP i PAU, 2n de Batxillerat.
- Sexualitat. 1r de Batxillerat.
- Tècniques d'estudi. 1r de Batxillerat.

SAVE THE CHILDREN

Save The Children és una associació sense ànim de lucre que té un programa anomenat Caixa-Proinfància que inclou reforç escolar, aula oberta i centre obert. El servei és gratuït i s'adreça a l'alumnat amb situacions socioeconòmiques desfavorides de tot Sant Martí.

Es realitza al nostre centre totes les tardes en horari de 17 a 18.30h, dins d'aquest horari es fa reforç i també una estona de lleure, en el cas dels divendres és únicament lleure.

En total del nostre centre són 11 els alumnes que gaudeixen del reforç escolar i dins d'aquests 11, hi ha dos que a més a més reben atenció psicològica un cop per setmana.

UAO (servei d'acompanyament i assessorament).

Des de l'any 2021, vinculats als EAPS i com a conseqüència de la Covid i l'increment de les malalties de salut mental en els adolescents vam posar un nou servei, els UAO.

Aquest programa està vinculat als fons Next Generation que es van aprovar a la Unió Europea i té una durada prevista de tres anys, fins el 2024.

Es tracta d'un servei d'atenció psicològica per l'alumnat que presenta absentisme i dificultats a nivell emocional.

Per centre s'ofereixen dues places, i en el nostre cas s'estan atenent a dues alumnes, una de 2n d'ESO i un alumne de 4t. L'atenció es fa de manera individualitzada un cop per setmana en les hores en que els alumnes tenen tutoria.

Comissió de Convivència

La Comissió de Convivència està formada pel director/a, el cap d'estudis i una professora per a cada nivell d'ESO o per al conjunt de BTX i CF.

Aquesta comissió de fet és una subcomissió amb funció executiva depenent de la Comissió de Convivència del Consell Escolar.

Hi ha un membre de la comissió per a cada nivell d'ESO o per al conjunt de BTX i CF per tal que sigui fàcil de canalitzar la comunicació amb les tutores, els alumnes o el professorat que pertoqui. La tasca de la comissió es coordina amb les tutores, ja que la comunicació amb la família acostuma a anar a càrrec de la tutora i només en casos especialment greus s'estableix contacte directe entre la família i algun membre de la comissió o l'equip directiu.

Així mateix, quan convé aplicar algun tipus de sanció o mesura restaurativa, es procura decidir-ho de manera consensuada, tot intentant que no només tingui un valor sancionador sinó que també ajudi l'individu a reflexionar i millorar la seva conducta.

D'altra banda, quan es creu convenient, s'adreça l'individu en qüestió al Servei de Mediació entre Iguals.

5.3_ ÀMBIT ORGANITZATIU I DE FUNCIONAMENT

*This is no time for celebration
 This is no time for shaking hands
 This is no time for backslapping
 This is no time for marching bands
 This is no time for optimism*

(Lou Reed, New York, 1989)

https://www.youtube.com/watch?v=ygNAnIG8g_E

Abans d'obrir el capítol organitzatiu és convenient fer alguns apunts relacionats amb els conflictes laborals i les conseqüents novetats normatives dels últims cursos.

Ja s'ha comentat a la introducció (pàg. 10) que la situació pressupostària de l'educació a Catalunya no és precisament galdosa. Ni ho és ara, ni ho ha estat els últims 10 anys, ni es preveu que ho sigui en el futur. Diguem-ne que al “tradicional” menysteniment dels servei públic per part dels diferents governs catalans s'hi ha de sumar una nova crisi econòmica d'àmbit global (vegeu els apunts de l'últim apartat del DAFO a la pàg. 19) que probablement es resoldrà com les dues anteriors: augmentant les desigualtats socials en la població.

A aquest factor desestabilitzador cal afegir-hi les diverses “falles” en la gestió de la política educativa dels governs de l'última legislatura i la present.

Ens referim molt específicament a l'acord parlamentari del passat maig del 2020 a raó del qual les hores de permanència del professorat a l'institut de secundària es van reduir de 28 a 24.

Reivindicacions del personal docent del Departament d'Educació - Pressupostos 2020							
	Cs	JUNTES CATALUNYA	ESQUERRA REPUBLICANA	PSC	CATALUNYA EN COMÚ PODER	cup	PP CATALA
Restabliment de l'horari lectiu anterior a les retallades pel curs 2020/21: 23h PRI / 18h SEC (45M€)	●	●	●	●	●	●	●
Recuperació de l'horari de permanència del professorat de Secundària (24h) - (sense cost)	●	●	●	●	●	●	●
Reducció de les ràtios. Cap tancament de grups a la Pública (6M€)	●	●	●	●	●	●	●
Conversió dels terços de jornada en mitges jornades (7M€)	●	●	●	●	●	●	●
Estabilització personal inter i substitut (compromís per final de curs 2022/23)	●	●	●	●	●	●	●
Retorn al caràcter lectiu de les dues hores de reducció als majors de 55 anys (700 dotacions) (10 M€)	●	●	●	●	●	●	●
Increment del personal de suport educatiu per atendre la diversitat (calendari internalització del personal vetllador)	●	●	●	●	●	●	●
Retorn al reconeixement del primer estadi de 9 a 6 anys (amb efectes retroactius) (60 M€)	●	●	●	●	●	●	●
Retirada del Decret de Plantilles (39/2014) (Sense cost)	●	●	●	●	●	●	●

Ha permès l'aprovació ● No ha permès l'aprovació ●

USTEC-STES
CCOO educació
CSC
Sindicat Professors de Secundària (empreses i priv.)
UGT
CST

<https://www.sindicat.net/e/553/> (consulta 18.05.2020)

Cal puntualitzar que en un context de continuades retallades laborals i rebaixa o contenció del poder adquisitiu del professorat és bo, si més no, que es redueixi d'alguna manera el temps de treball setmanal del professorat (que s'ha anat “inflant” des del 2010 fins al 2022). Diguem-ne que el que no es recupera “en diners” es recupera “en espècies”...

Tanmateix, des de la perspectiva organitzativa de les escoles (allò que s'anomena “visió de centre”), es fa difícil d'entendre que es redueixin 4 hores setmanals de

permanència del professorat a l'institut sense articular cap mesura compensatòria; és a dir sense articular cap mecanisme per compensar les organitzacions d'aquesta important pèrdua de temps dedicat a les coordinacions diverses, del tot necessàries i imprescindibles per al bon funcionament de l'escola (parlant estrictament des del punt de vista del funcionament del servei).

Així les coses, hom acaba arribant a la conclusió que la mesura fou un exercici col·lectiu d'irresponsabilitat, d'allunyament del principi de realitat (per part dels partits polítics firmants —tots els de l'arc parlamentari— i dels mateixos sindicats del sector).

Cal tenir en compte, per exemple, que també s'hagués pogut millorar la situació laboral del professorat "tornant" a les 18 hores lectives setmanals en comptes de quedar-se "estancats" en les 19. Aquesta mesura també hagués implicat, de retruc, l'augment de les plantilles i per tant la millora de la situació laboral del professorat i de les condicions educatives de l'alumnat. Però aquesta última proposta, a diferència de l'anterior, hagué tingut importants conseqüències pressupostàries, és clar. Comptat i debatut, qui n'ha sortit greument perjudicat (més enllà del conjunt del sistema educatiu públic) són els seus usuaris: les noies i nois i les seves famílies. Les injustícies del sistema sempre acostumen a "carregar" sobre els més dèbils; sobre aquells que tenen menys accés a la informació i per tant menys capacitat de queixar-se'n.

El fet que es vol subratllar aquí és que des de 2020 ha calgut reorganitzar el funcionament de l'institut per tal de fer "el mateix" amb menys recursos. En el cas concret del Broggi, es van haver de reorganitzar les hores de guàrdies i coordinacions diverses, del tot necessàries i imprescindibles per al bon funcionament de l'escola, per tal d'intentar donar el mateix servei tot i aplicar amb una reducció de més de 250 hores setmanals. Aviat é dit...

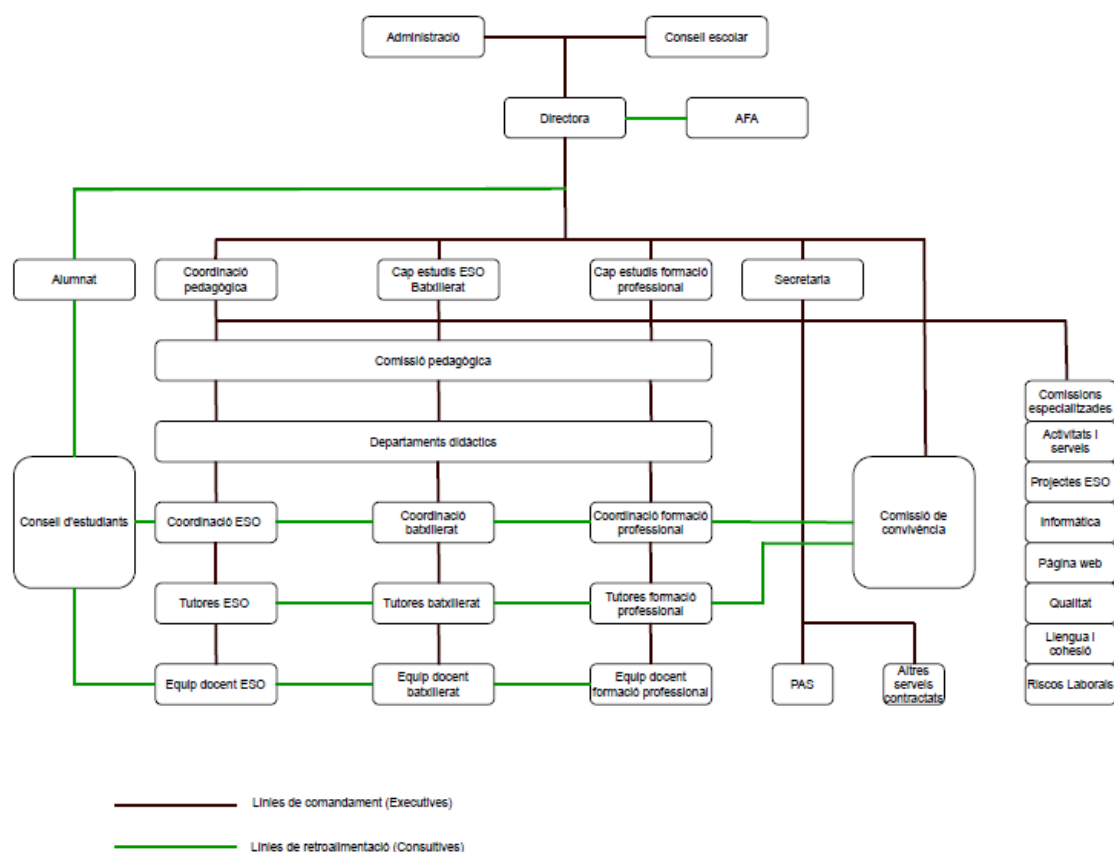
Un altre aspecte "interessant", dins aquest lamentable estat de coses, és la reducció d'una dotació i mitja de professorat que es va aplicar a partir del curs 2021-22. Resulta que el departament d'educació va reavaluar per sorpresa les tipologies de totes les escoles de Catalunya i, en el nostre cas, vam passar de "centre tipus B" a "tipus A" (vegeu la Memòria del període 2018-22, pàg. 4). Més enllà del prejudici "particular" que això ha suposat per al Broggi, les dades ofertes pel departament tampoc corroboren d'una manera prou fefaent que aquesta redistribució de dotacions de professorat hagi representat, efectivament, una redistribució per donar més suport a es escoles amb més dificultats. Més aviat hi ha sospites prou fonamentades que es va tractar, un cop més, d'una "retallada encoberta".

Tot aquest “ploricó” té per objectiu fer entendre que les dificultats per planificar l'àmbit organitzatiu de l'escola han estat, aquests últims cursos, francament extraordinàries.

Tanmateix, també és evident que, d'una manera o altra (amb més o menys recursos), cada curs l'escola s'organitza per mirar de donar el servei que li correspon.

Així doncs, centrem-nos ara en la planificació d'aquesta organització per als propers quatre cursos, procurant projectar-hi un esperit ben il·lusionat (que és el que es mereix el nostre alumnat).

Per començar, es presenta l'organigrama general de l'organització de l'escola. Aquest esquema ens permet tenir una primera impressió global de com s'estructuren els diferents òrgans de govern de l'institut.

En aquest esquema es pot identificar els diferents agents que intervenen en la vida i la governança de l'escola, així com una primera aproximació a la manera com interactuen entre ells.

Cal destacar també la diferència conceptual entre les línies negres i les verdes. Per una banda, les línies negres es refereixen a les “cadena de comandament”, als “circuit executius”. És a dir serveixen per aclarir “qui mana a qui”. El principi de disciplina organitzativa (tot i que n’hi ha prou amb un nivell de compliment notable, no cal pas que sigui complet) és bàsic per al bon comandament de qualsevol organització.

D'altra banda, les línies verdes es refereixen als “circuit consultius”, és a dir els canals de retroalimentació previstos pel sistema. El fet que els estudiants i les seves famílies tinguin una veu formalment reconeguda a l'hora de dialogar i reflexionar sobre l'esdevenir de l'organització sembla important. Igualment, és necessari que el conjunt del professorat i PAS disposi de canals “còmodes” per fer arribar la seva veu a companyes i companys, a les coordinacions i a la direcció. Cal tenir present que les persones professionals de l'institut són experts en l'àmbit amb una altra qualificació i, per tant, menystenir la seva capacitat de fer aportacions, suggeriments i correccions al conjunt només es podria entendre com un acte de supèrbia “de molt curta volada”.

Potser cal aclarir també que la retroalimentació dins la xarxa escolar (entès com un factor molt important a l'hora de poder evolucionar positivament) mai s'esgota en els canals aquí previstos. En una comunitat “sana” el fenomen de la retroalimentació (la generació de diàleg i reflexió entre les parts) s'esdevé de manera molt més espontània i quotidiana. Tanmateix, creiem que és bo preveure’n alguns canals “formals” amb l'objectiu de donar garanties perquè efectivament es produeixi de manera continuada aquest intercanvi crític i reflexiu dins l'organització, que alhora permet donar seguretat a les persones que en formen part amb el propòsit que siguin agents actius de la preservació, en certa mesura, de la mateixa “salut mental” de la comunitat.

Un altre aspecte important (tot i que està estretament relacionat amb l'anterior) és l'expilació de quina és la naturalesa de les diferents coordinacions amb les quals compta l'escola.

Per una banda tenim les coordinacions (i en alguns casos càrrecs unipersonals) que desenvolupen tasques de caire més “isolat”. Es tracta de persones que tenen l'encàrrec de gestionar una àrea específica de manera continuada al llarg del curs. Ens referim a concrecions com ara la Coordinació d'Informàtica, del Pla Digital, d'Activitats i Serveis, dels Sistema de Qualitat ISO, Assessorament i Reconeixement, etc. Són les que es troben a la columna dreta de l'organigrama.

D'altra banda tenim les coordinacions la funció de les quals se centra en la gestió d'equips humans; i que per tant requereixen unes habilitats laborals prou diferents i força més complexes. Ens referim a concrecions com ara les Coordinació de nivells

educatius (ESO, Batxillerat i Cicles Formatius; que gestionen les reunions dels diferents equips de tutors i dels equips docents), la Coordinació dels Departaments Didàctics, la Coordinació dels Treballs de Recerca del Batxillerat, etc.

Sembla clar en un plantejament organitzatiu com el nostre, basat en la delegació de funcions i tasques, el lideratge compartit i l'empoderament comunitari (també de les persones professionals), l'acció del segon tipus de coordinacions és del tot cabdal. Això comporta que sovint es destinin força hores del treball setmanal a cadascuna d'elles. Ens referim a hores lectives i no lectives (tal i com es fa habitualment per desenvolupar les funcions i tasques a càrrec de les persones de l'equip directiu).

De retruc, aquesta estratègia comporta també la reducció de les hores setmanals disponibles per a realitzar classes. És a dir (parlant clar i català) l'augment de les ràtios a l'aula (el nombre d'alumnat que comparteix una mateixa sessió de treball a classe) i la reducció de l'optativitat en els diferents plans d'estudis (menys hores de classe també implica la reducció de la diversitat de matèries a les quals pot accedir l'alumnat).

S'explicita tot això per deixar constància que aquest tipus d'organització de l'escola té, lògicament, uns certs avantatges però també considerables inconvenients; és a dir que la seva bondat no és pas absoluta, sinó que també comporta "danys col·laterals". Des de la transició espanyola del 1978, a l'escola pública catalana mai hi ha hagut cabuda per a "la innocència". Un cop més, per justificar aquesta aposta organitzativa, ens hauríem de remetre també a la migradesa de recursos amb la qual es desenvolupa el servei educatiu català (però això ja s'ha comentat prou al final de la introducció, pàgina 10).

Passem ara a repassar la dinàmica de la gestió del personal del centre. En el claustre inicial del curs 2021-22 es va fer un esforç per explicitar quins són els eixos que l'actual direcció de l'institut entén que han de regir aquesta dinàmica. Se cita a continuació un fragment de l'acta corresponent:

Corresponsabilitat: A l'escola no totes les persones que hi treballem tenen el mateix "poder" però sí que hi tenim la mateixa responsabilitat. Si no som totes "iguals", sí que som totes "equivalents".

L'equip directiu, "mana molt, moltíssim". Les persones que fan les diferents coordinacions i tutories "manen força". Però no crec que això impliqui que la resta de professorat "no mana". Tothom té molta, molta feina entre mans i atén cada dia moltes, moltes persones; de manera que constantment actua segons el seu criteri professional.

Des de l'equip directiu cal que establim les línies del treball col·lectiu de manera senzilla i entenedora; "les prioritats d'escola" de les quals parlava al principi i que trobareu actualitzades al Dossier del Professorat 2021-22.

Si això no és així, jo crec que la resta de professorat i de PAS “han d'exigir-nos” que es donin les explicacions pertinents per tal que les instruccions de treball siguin prou clares com per poder-se dur a terme. I aquest dret pertany absolutament per igual a interins i a funcionaris; a docents amb Plaça al Centre, en Comissió de Serveis o als que estan fent una Substitució.

Dit en positiu: totes les professionals hem de poder reconèixer el sentit profund de la línia general de l'escola, per tal de gaudir d'una bona cohesió en la nostra acció educativa.

Dit en negatiu: “L'ordenó y mando” crec que aquí ha passat definitivament a la història.

Resumint, considero que el “trempe” (caràcter) del nostre institut, ara que ja fa 10 anys que caminem, efectivament s'ha construït, es construeix i s'hauria de continuar construint sobre la mútua obligació de treball en equip, desenvolupada des de la bondat personal i el rigor professional. I aquesta “obligació mútua”, aquesta mena de “contracte psicològic de cooperació”, s'hauria de sostenir sobre el fet que tots els professionals se sentissin, per una banda respectats i tinguts en compte i, per l'altra, implicats en la coherència de l'acció educativa de l'escola.

¿Potser no us estic demanant res al professorat que no demanem totes cada dia al nostre l'alumnat, oi?

Es tracta, al meu entendre, d'una maduresa col·lectiva que ens ha de continuar donant una gran fortalesa... com a mínim per 10 anys més.

Sembla clar, doncs, que per desenvolupar la governança de l'escola cal orquestrar diferents variables (que un cop més s'interrelacionen entre elles):

- L'equip directiu i els equips de coordinació han de disposar de l'autoritat (si pot ser en termes d'ascendent natural molt millor que no pas d'autoritarisme) necessària per a conduir enraonadament l'equip humà de treball.
- Les estructures de governança i coordinació han de ser percebudes amb prou claredat, legitimitat i coherència per la comunitat escolar (començant pel professorat i el PAS).
- La percepció de coherència en la gestió del personal es desenvolupa eficaçment si es compleixen les següents variables: explicitació tan evident com sigui possible de les línies de treball (esforç de comunicació i transparència), capacitat de diàleg i negociació, capacitat de fer retiment de comptes comunitari de manera habitual, tracte equitatiu als diferents professionals, etc.

Amb uns fonaments organitzatius com els que s'han comentat fins ara, en els propers cursos hauríem de ser capaces, per exemple, de millorar aspectes com els que segueixen:

- reforçar les dinàmiques de treball dins els equips docents i els departaments didàctics: poder desenvolupar la reflexió col·lectiva, la presa d'acords i l'aplicació dels mateixos amb més efectivitat.

- Assolir una dinàmica general de treball més cooperativa (en certa mesura oposada a la dependència dels lideratges personals) en l'àmbit dels equips docents. Per exemple, hem de millorar la implicació del professorat en les sortides i viatges de convivència (atès que els donem un paper cabdal en la millora de la cohesió comunitària).

Dins aquest gran calaix de sastre que està esdevenint l'informe, potser convé ara referir-se als criteris d'elaboració dels diferents grups-classe dels tres plans d'estudis; així com a d'altres estratègies pedagògiques desenvolupades els últims cursos a les quals es vol donar continuïtat.

Comencem per l'ESO, atès que es tracta de l'únic pla d'estudis amb caràcter d'ensenyament obligatori, la qual cosa el fa més rellevant que no pas els altres dos (Batxillerats i Cicles Formatius de la branca Sanitària).

Al llarg dels últims cursos s'ha desenvolupat una reorganització de l'ESO en 3 grups heterogenis de 20 alumnes a cada nivell (a partir dels 2 grups oficials de 30 alumnes cadascun). Quan diem "heterogenis" volem significar, bàsicament, que s'hi barregen persones de diferents gèneres, procedències i nivells acadèmics; tot buscant un equilibri tan equitatiu com sigui possible entre els tres grups de cada nivell.

Aquesta estratègia es va començar a aplicar de manera esglaonada el curs 2015-16. El curs 2021-22 s'ha arribat a aplicar a tots els 4 nivells de l'ESO. Malauradament el curs 2022-23 ja no es podrà aplicar als 4ts d'ESO, perquè la reducció de dotacions de professorat ho impedeix.

Pel que fa als grups-classe de Batxillerats i Cicles Formatius de la branca Sanitària s'aplica el mateix criteri d'agrupacions heterogènies (respectant quan cal, lògicament, les partions per especialitats o modalitats dels estudis). El que no es pot aplicar, en els estudis postobligatoris, és una reducció sistemàtica de la ràtio dels grups.

En el cas dels Batxillerats, només es permet la creació de grups d'alumnat-matèria inferiors a 6-10 persones si es tracta d'una assignatura troncal de la modalitat.

Tot i que es tracti d'un aspecte molt concret, convé explicar aquí l'increment planificat de places de Batxibac (BBAC: doble titulació de batxillerat espanyol-catalana i francesa). Des del curs 2019-20 es manté una oferta de 15 places a 1r BTX (per a les modalitats del Científic, Tecnològic, Humanístic Social i Artístic) per tal de garantir un mínim de 20 alumnes de BBAC entre 1r i 2n BTX. Això implica que s'aposta per la incorporació d'aquest tipus d'alumnat a 1r de BTX (per la

reconeguda vàlua acadèmica que acostumen a tenir) en detriment de les places “ordinàries” que s’oferten per a 1r BTX CT-HS a alumnat que ve d’altres instituts (per al 2022-23, per exemple, només s’han ofertat 11 d’aquestes places). La resta de places de 1rs de BTX són ocupades per alumnat que “puja” dels 4ts d’ESO del mateix institut.

Cal afegir, també, que ens falta millorar la promoció de l’alumnat Broggi de l’ESO cap al BBAC; atès que actualment és del tot insuficient.

En el cas dels Cicles Formatius, la mateixa normativa ja preveu la formació de grups reduïts per a les sessions pràctiques (que representen un **40%** del temps d’estudi a l’institut). Tot i això, l’administració continua aplicant curs rere curs estranyes estratègies d’escamoteig per retallar les dotacions d’hores de professorat que permeten fer aquesta desdoblaments (es tracta de la “famosa” i endèmica polèmica de les 32 o 35 setmanes de curs; que l’administració usa sistemàticament per propiciar un càlcul a la baixa de les hores de professorat de Formació Professional).

Cal tenir present, doncs, que en més de la meitat del seu horari lectiu l’alumnat de postobligatòria estudia en agrupaments de 25-35 persones. Això és així al Broggi i a la resta de la secundària catalana des dels segles dels segles. Un cop més, és exasperant que aquesta dada no provoqui una alarma social extraordinària.

Un altre aspecte que tard o d’hora és de justícia evidenciar és la importància del conjunt de l’equip directiu. Servidor que escriu això, tot i portar més de 30 anys fent de professor, no hagués estat capaç de completar el mandat 2018-22 amb un mínim de reeiximent si no hagués estat per la companyia, la col·laboració i el suport de les altres quatre persones que han format i formen l’equip directiu.

El curs 2018-19 vam donar inici al projecte de direcció per al període 2018-22 anomenat “Créixer i Aprendre en Companyia”. Al llarg d’aquest període l’equip directiu ha estat força estable i per tant ha permès dur a terme una “acció de govern” força coherent i continuada. L’han format companyes i companys que han desenvolupat una feina rigorosa i constant, amb un grau de professionalitat, coresponsabilitat i implicació francament alt.

Cap d’estudis	David Alonso Asensio
Cap d’estudis adjunta (FP)	Francesca Pacheco Nogués
Coordinadora pedagògica 2018-21	Fanny Figueras Cubells
Coordinadora pedagògica 2021-22	Mireia del Cerro Rosales
Secretària	Anna Darnaculleta Esteve
Director	Aleix Clos Marí

Tinc la immensa sort de comptar amb en David, la Cesca, la Mireia i l'Anna per iniciar aquest nou mandat. Hores d'ara, "el rodatge d'equip" que tenim (han estat 3 hores de reunió setmanals durant 4 cursos; fins ara més de 400 hores) ens permet mantenir el diàleg i la negociació entre nosaltres amb força assertivitat i eficàcia. Junes hem après, entre altres coses, a usar les diferents visions que sovint tenim dels mateixos fets escolars com una estratègia d'enriquiment i de millora de les resolucions adoptades. Per tant, he d'agrair des d'aquí a les altres quatre persones amb qui formo la direcció el forjament de la confiança i la complicitat en el treball de la qual gaudeim.

Quasi finalment, també convé assenyalar la reforma de l'horari de matins (per a tots els plans d'estudis de l'escola); tot redistribuint els temps de descans. Des del curs 2021-22 es fan 3 sessions de treball de 2 hores cadascuna i 2 descansos (el primer de 25 minuts i el segon de 10). En el cas de 1r i 2n d'ESO l'última sessió de treball és d'una hora perquè dilluns i dimarts fan 2 hores a la tarda; menys els dijous que realitzen el mateix horari que les seves companyes de Batxillerat i Cicles Formatius del matí. Per tant hem deixat enrere l'organització de 2 sessions de 3 hores de treball amb 1 sol descans.

Last but not least, és obligatori fer referència a la implantació del Pla Digital de l'institut.

Durant el curs 2020-21 i el 2021-22 el departament d'Educació, en el Context del Pla Digital, ha facilitat a l'institut més de 600 ordinadors personals tant a alumnat com a professorat. Es tracta de dispositius *Chromebook* que estan vinculats a l'institut i s'adjudiquen o es presten en cessió específicament a cada professora o alumna. Quan la persona que deixa l'escola, per tant, l'ha de retornar. Aquests dispositius s'han facilitat a tot el professorat i a l'alumnat de 3r i 4t ESO, Batxillerats, CF GS IDMN i CF GM TES. Fins al moment (juny del 2022) no han arribat els dispositius per a 1r i 2n d'ESO i CFGM CAI.

Aquest desplegament de dispositius ha representat un gran avenç en la digitalització de la dinàmica educativa de l'institut. Tanmateix, també cal destacar que aquest impuls no s'ha vist acompanyat de la dotació d'un servei extraordinari de coordinació, de manera que les persones que es fan càrrec de la Coordinació Informàtica han hagut de respondre a aquest seguit de tasques amb els mateixos recursos dels quals ja disposaven. Malauradament des del Departament d'Educació és prou habitual anar acumulant tasques en un mateix recurs que no augmenta, de manera que la conseqüència lògica és que el conjunt d'aquestes tasques es desenvolupen d'una manera més incompleta, parcial, i en un context de major malestar laboral.

Dins aquest àmbit, el progressiu desplegament del Pla Digital de l'Institut ha de comportar també un impuls per definir l'estratègia digital que es vol seguir els propers cursos i mantenir l'actualització metodològica digital de tots els estudis que es fan a l'escola.

Com ja s'esmentava més amunt, en l'annex 1 d'aquest document trobareu els principals "objectius estratègics" i les "actuacions" que són les concrecions de l'objectiu genèric que serveixen per a desenvolupar-lo de manera sistemàtica (o si més no aquesta hauria de ser la intenció). Queda pendent per a la Programació General del Curs 2022-23 la resta del desenvolupament de la graella (responsables, indicadors, etc.).

5.4_ ÀMBIT INSTITUCIONAL

<http://rokambol.com/> (consulta 01.03.2015)

Aquest darrer àmbit es divideix (si no vaig massa errat) en dues parts (com sempre profundament interrelacionades entre elles):

Vetllar pel bon desenvolupament de les relacions dins la comunitat escolar:

- Garantir l'exercici dels drets i el compliment dels deures de tots els membres de la comunitat escolar.
- Assegurar la informació a les famílies fomentant la seva implicació corresponent en l'educació de l'alumnat.
- Establir els mecanismes per a l'assoliment d'un clima i convivència escolar positius.
- Assegurar la participació de la comunitat educativa a través dels òrgans del centre (consell escolar i claustre) i promoure la relació amb les associacions de famílies i d'alumnat.

- Promoure la implicació del centre a l'entorn social i impulsar la coordinació amb d'altres organitzacions (en especial amb les escoles vinculades).

Exercir la representació institucional de l'institut davant els diferents agents vinculats a la comunitat educativa (alumnat, professorat i PAS, famílies, organitzacions col·laboradores, administracions —som conscients que l'institut també és administració— i altres institucions més puntualment vinculades a l'escola).

En aquest sentit cal destacar les col·laboracions continuades amb altres organitzacions, que expandeixen el sentit de l'educació. Així és com la dinàmica de treball dels múltiples projectes pedagògics que hi ha en marxa vinculen l'institut amb les següents institucions: escoles Miralletes, Dovella i Antoni Balmanya, MACBA, A Bao A Qu (fotografia i cinema en curs), la Sala Beckett, la Poderosa, Institut Català de Paleontologia Miquel Crusafont, Fundació Joan Miró, Plataforma Contra les Violències de Gènere, l'Hospital de Sant Pau, Centre d'Estudis Politécnics de Barcelona, Ateneu de Fabricació digital de les Corts, Museu de les Matemàtiques de Catalunya, Fàbrica de Creació Fabra i Coats i Facultat de Geologia de la Universitat de Barcelona.

Finalment, potser cal senyalar també que la funció principal de la direcció d'una escola és, senzillament, no empenyar massa.

Si bé deu ser cert que la creença segons la qual “un institut funciona sol” deu tenir molts de perills, també cal tenir present que un excés d'ingerència per part “dels de dalt” sobre l'actuació del professorat i el PAS sovint té més efectes indesitjats que no pas beneficis.

Les persones professionals de l'escola necessiten un espai propi i segur per desenvolupar la seva feina: si el professorat es troba sota una dinàmica de supervisió excessiva sovint es desmotiva i es desvincula del projecte educatiu perquè entén (segurament amb certa raó) que el sistema no disposa en ell la confiança necessària; que no fa justícia al seu esforç professional diari.

Soc de l'opinió que la direcció sovint “està més guapa callada” que no pas expressant la seva opinió. Crec que cal reservar els moments de seguiment explícit de la tasca dels professionals a aquelles situacions que de manera mínimament col·legiada es determini que realment cal redreçar o reorientar per tal de garantir la continuïtat del bon desenvolupament de l'acció educativa de l'escola.

6_ MECANISMES DE COMUNICACIÓ I DE RETIMENT DE COMPTES

A l'hora de plantejar el sistema retiment de comptes que necessàriament ha d'incloure aquest projecte de direcció cal tenir present, en primer terme, la importància del paper de la comunicació en la consecució d'un model de gestió participatiu, transparent i eficaç, intern i extern.

En aquest context, el procés comunicatiu mateix és potser més important que els continguts que s'hagin de transmetre als diferents òrgans de control i participació de l'escola. I això és degut al fet que el tipus "d'intenció comunicativa" és el primer senyal que interpretaran les parts de la comunitat educativa en relació a l'honestetat de la direcció en l'exercici de les seves funcions.

En un meeting polític d'en Jordi Hereu, quan feia d'alcalde de Barcelona (devia córrer el 2010), va tenir una frase prou feliç: *Els polítics hi som per donar la cara, i a vegades perquè ens la trenquin.*

Crec que el que volia dir l'aleshores alcalde és que la gent necessita identificar amb qui està parlant i, quan no està conforme amb el que li diuen, tenir l'oportunitat d'expressar-li el seu malestar. Si no es produeix aquesta identificació clara les agents de la comunicació, si la persona receptora no reconeix el seu lloc en tant que receptora, sovint el procés esdevé fallit.

Dit d'una altra manera, en el procés de comunicació (que ja hem conclòs que és bàsic per generar confiança entre les parts) no n'hi ha prou amb un missatge, amb una informació. A l'institut mateix estem tips de rebre missatges electrònics del Departament d'Educació que no estan signats per ningú i a més incorporen "l'estampeta" que diu: *Aquest és un correu automàtic, no accepta respostes.* Un missatge d'aquestes característiques té molt poca potència comunicativa.

Així doncs, és rellevant fer un esforç continuat per desenvolupar una comunicació eficaç i clara amb totes les parts de comunitat educativa. Cal que les informacions rellevants siguin transmeses de manera acurada i formal, en contextos públics i garantistes, i que es contempli en el mateix acte comunicatiu un temps per atendre el consegüent retorn (per migrat que sigui).

Centrem-nos ara en quin són els mecanismes de retiment de comptes d'aquest projecte als òrgans de control i participació de l'institut.

La *Guia de construcció del projecte de direcció des d'una visió unitària* d'en Carles Enric Garcia Pérez (2012) ens n'ofereix una pauta prou entenedora que adapto a continuació:

- Presentació del Projecte de Direcció i les successives Programacions Generals de Curs al Claustre del Professorat, al Consell Escolar (aquest últim òrgan és el que formalment l'ha d'aprovar) i la Inspecció educativa (que actua com a representant de l'Administració).
- Reunions periòdiques de la Comissió Pedagògica (persones amb càrrec directiu, coordinadores i caps de departaments) per a fer el seguiment del Projecte de Direcció i de la PGC de cada curs.
- Memòria de cada Curs presentat per la direcció al Claustre del Professorat, al Consell Escolar (aquest últim òrgan és el que formalment l'ha d'aprovar) i la Inspecció educativa (que actua com a representant de l'Administració).
- Propostes de millora i possibles ajustaments sorgit en les diverses reunions de professorat, alumnat i famílies, que es reflectiran en les properes MC i PGC.
- Memòria Final de Mandat (progressos assolits, valoració global del Projecte de Direcció) presentada per la direcció al Claustre del Professorat, al Consell Escolar (aquest últim òrgan és el que formalment l'ha d'aprovar) i la Inspecció educativa (que actua com a representant de l'Administració).

Cal afegir, atès que són també molt importants per a la bona salut de l'escola, el seguit de trobades que al llarg del curs es realitzen amb l'alumnat:

- sessions de tutoria
- sessions de seguiment individual
- reunions de delegades de classe, etc.

Així com les trobades que es fan amb les mares i pares de l'alumnat:

- reunions de seguiment amb la tutora
- reunions de la junta de l'AFA amb la direcció
- reunions de les mares delegades de classe amb les coordinadores de nivell
- trobades per presentar les sortides més rellevants
- brindis d'inici de curs de les famílies i el professorat
- festa de final de curs, etc.

7_ CONCLUSIONS

Fa uns quants anys, d'excursió pel Delat de l'Ebre, qui escriu això va fer nit en un hotelet de Santa Bàrbara (a l'interior salvatge i oblidat del Montsià). A l'hora de sopar, xerrava amb l'amo de la casa, en Diego, un encantador restaurador. No recordo pas quina anècdota li explicava jo; el fet és que li estava dient que en un moment donat de la història en qüestió em vaig enfadar. L'home em va mirar sorprès i, alçant la veu i el braços, va proferir:

— No t'enfadis mai!

Sempre més m'ha quedat gravada aquella lliçó: l'imperatiu de no enfadar-se siguin quines siguin les circumstàncies.

Un altre element important a l'hora d'agafar l'arjau de l'escola deu ser la necessitat de no perdre mai el sentit de l'humor. Em sembla que és bo propiciar i conservar la capacitat d'enfetre-se'n d'un mateix. Si aconseguíssim que l'escola, com a organització, fos també capaç de riure's una mica d'ella mateixa crec que hauríem arribat a un punt certament dolç de salut comunitària. La "competència irònica" deu ser un bon indicador alhora de la seguretat de l'organització en ella mateixa i de la seva capacitat d'autocrítica i, per tant, d'evolució conscient.

Per tancar aquest informe, voldria desvetllar el seu "propòsit secret": entendre i fer entendre l'escola, el procés educatiu que s'hi dona, com una creació col·lectiva. Un esdevenir canviant i sorprenent que depèn alhora de diversos agents i factors; que es converteix en el medi del creixement de les persones que l'habiten.

Sovint s'ha comparat un equip de mestres amb una orquestra simfònica, però potser ara el símil més adequat és el dels castells. El conjunt de la colla castellera, joves i grans, dones i homes; persones associant-se per crear una torre humana que es fonamenta en l'aportació de cadascuna d'elles (que és específicament diferent) i qualla en un moment màgic de creació comunitària. A l'institut noies i nois experimenten en un espai-temps de 2, 4 o 6 anys amb la voluntat de transformar-se i créixer acompanyats de persones professionals de l'educació. Al llarg d'aquest viatge iniciàtic —vertebrat per l'aprenentatge; si el motor de l'aprenentatge no rutlla una escola és morta— es van entenent coses, es van descobrint noves dimensions d'una mateixa i de les altres, es van incorporant capacitats i se'n van rebutjant d'altres. S'estableix un diàleg a múltiples bandes durant el qual tot i tothom va canviant: l'alumne que se sentia insegur davant les companyes, la noia que pensava que no sabia dibuixar, el noi al qual mai no han agradat les matemàtiques, la professora que no volia que ningú li fes una abraçada o la coordinadora que tenia por d'entrar a la sala del professorat. Lentament es va confegint un teixit de vincles que serveix per vestir noies i nois, professores i professors, conserges i secretàries, mares i pares, de manera que al cap d'un, dos o tres anys la gent s'adona que ja no és la que era. Les persones s'han anat construint (tal i com feien d'infants i continuaran fent d'adults), però ho han fet en un entorn de seguretat, des de l'augment de la pròpia capacitat de fer preguntes sense por i sense exigir respostes immediates, des de la millora de la comprensió del que l'envolta (ambients i persones molt diverses) amb una actitud pacient i observadora, des del lent aprenentatge del seu lloc a l'escola (i per tant en el món): un lloc que van acceptant —a vegades amb una certa resignació i sovint amb un entusiasme mal dissimulat— i que els permet relacionar-se respectuosament amb les altres i copsar el sentit propi precisament per la circumstància de pertànyer precisament a aquest grup concret, a aquesta comunitat.

 Institut Moisès Broggi Consorci d'Educació de Barcelona Generalitat de Catalunya Ajuntament de Barcelona	ACTUALITZACIÓ PROJECTE DIRECTIU 2022-26	versió: 03 data d'elaboració: 16/05/2022
---	--	--

Ja ho diu el conegut proverbi africà, “per educar una nena cal tota la tribu”, i és ben cert i enlluernador.

Però des del dia a dia de l'escola, des de la memòria dels anys d'adolescència i aprenentatge, ens adonem que també “per ser tribu calen totes les nenes i tots els nens”.

Amb la voluntat de tothom l'institut esdevé una meravellosa xarxa de múltiples interdependències a través de la qual es desenvolupa el procés formatiu de les persones, a través de la qual la gent creix en comunitat.

Aleix Clos Marí
 director
 institut Moisès Broggi

Barcelona, juny-octubre del 2022

8_ BIBLIOGRAFIA, WEB-GRAFIA (I DOCUMENTACIÓ NO PUBLICADA)

Lorde, Audre, *Les eines de l'amo mai no desmuntaran la casa de l'amo*, revista Eines 41 Entendre (i combatre) les desigualtats, Fundació Josep Irla, setembre 2021

Garcia Alegre, Eugeni (2011), *La planificació estratègica, una eina per fer realitat el projecte educatiu*, revista Guix, n. 373 (pp.50-55) març 2011, Barcelona.

Garcia Pérez, Carles Enric (2012): *Guia de construcció del projecte de direcció des d'una visió unitària*. Document repografiat.

Documents per a l'organització i la gestió dels centres, Departament Educació, 2022, <https://educacio.gencat.cat/ca/arees-actuacio/centres-serveis-educatius/centres/organitzacio-gestio/doigc/> 1 de juny de 2022

Methodological Guide to Assess Equity in Schools (2019.), Erasmus+ Supporting Opportunity in Schools: "Promoting Educational Equity". No.2017-1-ES01-KA201-037990

Pàgina web de l'institut Moisès Broggi, 2022, <https://institutbroggi.org/> 1 de juny de 2022

Perfil d'Instagram de l'institut Moisès Broggi, 2022, <https://www.instagram.com/imoisesbroggi/> 1 de juny de 2022

Projectes de Direcció consultats:

Badia Batlle, Victòria, *Projecte de Direcció 2020-2024*, Institut Infanta Isabel d'Aragó (Barcelona), 15 de juny 2020 (període 2020-2024)

Sureda Mestre, Caterina, *Actualització Projecte de direcció 2019-2023*, IES Llorenç Garcías i Font, (Mallorca), (període 2019-2023)

Tàrrega Escrihuela, Òscar, *Projecte de direcció, Període: 2019-2023*. Institut Barri Besòs (Barcelona), maig 2019, (període 2020-2024)

ANNEX 1: GRAELLA D'ÀMBITS, OBJECTIUS ESTRATÈGICS I ACTUACIONS

1.ÀMBIT EDUCATIU
1.1.Objectiu Estratègic: promoció de la reflexió educativa
1.1.1. Actuació: reunions de diàleg i reflexió (equips directiu i de coordinacions, equips docents, departaments, sessions de tutoria, reunions de delegades d'alumnes i de famílies, reunions tutora- alumna-família, sessions d'avaluació)
1.1.1. Agents: equips directiu i de coordinacions, equips docents, departaments, tutors.
1.1. Indicador: Realització del Full de Reflexió de l'Avaluació (cada final final en el marc de tutoria del grup-classe).
1.2.Objectiu Estratègic: gestió i comunicació "democràtica" de les programacions didàctiques
1.2.1. Actuació: elaboració i presentació de les programacions (i els seus extractes) seguint la pauta general de l'institut.
1.2.2. Actuació: presentació escrita i oral de l'Extracte de la Programació a l'alumnat.
1.2. Agents: professorat.
1.2. Indicador: índex de realització de les actuacions 1.2.1 i 1.2.2 (> o = 80%)
1.3.Objectiu Estratègic: consolidació del model d'ensenyament-aprenentatge específic de l'institut Moisés Broggi
1.3.1. Actuació: desenvolupament dels diferents projectes al llarg de cada curs (fent especial èmfasi en el treball col·laboratiu).
1.3.2. Actuació: presentacions de les creacions que es desenvolupen dins els projectes adreçades a l'alumnat, professorat i famílies.
1.3. Agents: professorat i alumnat.
1.3. Indicador: presentacions realitzades al llarg del curs. Cada alumne/a ha d'haver fet una presentació per trimestre en l'àmbit del Projecte. Diferència entre el nombre de presentacions programades i nombre de presentacions realitzades (expressat en percentatge). (> o = 66%)
1.4.Objectiu Estratègic: seguiment dels resultats acadèmics.
1.4.1. Actuació: recollida dels resultats acadèmics per plans d'estudis i nivells educatiu.
1.4.1 Agents: equip docents i equips de coordinació i direcció.

1.4. Indicador: Registre de resultats d'aprovat, no aprovats / promoció, no promoció; expressat en forma de números **absoluts** i percentatges.

2. ÀMBIT DE LA COHESIÓ SOCIAL: INCLUSIÓ I EQUITAT

2.1. Objectiu Estratègic: la generació i conreu d'un clima relacional positiu i constructiu.

2.1. Actuació: reunions de diàleg i reflexió comunitàries desenvolupades amb rigor (equips directiu i de coordinacions, equips docents, departaments, sessions de tutoria, reunions de delegades d'alumnes i de famílies, reunions tutora- alumna-família, sessions d'avaluació).

2.1. Agents: equips directiu i de coordinacions, equips docents, departaments, tutores, alumnat i famílies.

2.1. Indicador: índex de realització de les actuacions 2.1 (> o = 80%)

2.2. Objectiu Estratègic: identificació i gestió de problemàtiques a través d'un diàleg honest i transformador.

2.2. Actuació: gestió proactiva de la bona convivència a l'escola (planificació de sessions de reflexió-formació des de la tutoria, garantir el bon funcionament de l'equip de Mediació entre Iguals i Xarxa Activa de Joventut per la Igualtat, així com de la Comissió de Convivència, etc.).

2.1. Agents: equips directiu i de coordinacions, equips docents, tutores, coordinació de Mediació-XAJI, alumnat i famílies.

2.2. Indicador: Nombre de Comunicats d'Incidències a l'alumnat de l'ESO. Fer el seguiment del nombre de C I comparant els cursos successius.

2.3. Objectiu Estratègic: consolidació de les sortides de convivència

2.3. Actuació: promoció al llarg de tot el curs del valor i el bon desenvolupament de les diferents sortides de convivència (especialment les que inclouen pernoctacions) entre l'alumnat, el professorat i les famílies.

2.3. Agents: equips directiu i de coordinacions, equips docents, departaments, tutores.

2.3. Indicador: realització de les sortides programades. Diferència entre el nombre de sortides programades i sortides realitzades (expressat en percentatge) (> o = 80%)

3. ÀMBIT ORGANITZATIU I DE FUNCIONAMENT

3.1. Objectiu Estratègic: assolir un estil de gestió clar, eficient i participatiu basat en la presa de decisions enmarcada en la dinàmica pròpia del l'organigrama de l'organització.

3.1.1.Actuació: planificació i seguiment de les reunions periòdiques bàsiques de governança de l'escola.

3.1.2.Actuació: retiment de comptes davant el Claustre i el Consell Escolar.

3.1. Agents: equips directiu i de coordinació.

3.1.Indicador: grau de satisfacció del professorat i el PAS en relació a la gestió de l'institut.

4.ÀMBIT INSTITUCIONAL

4.1.Objectiu Estratègic: vigència de la documentació interna de l'institut.

4.1.Actuació: revisió, actualització i redacció de la documentació interna de l'institut.

4.1. Agents: equip directiu.

4.1.Indicador: documentació actualitzada. Diferència entre el nombre de documentació per actualitzar i els actualitzats (expressat en percentatge). (> o = 80%)